ЖІНОЧИЙ СВІТ

ЛЮТИЙ

1950

ЧИСЛО 2

ЖІНОЧИЙ СВІТ

РІК І. ЛЮТИЙ 1950 Ч. 2.

ЗАВДАННЯ ЖІНКИ-МАТЕРІ І ГРОМАДЯНКИ

Завдання, що стоять перед жінкою — матір'ю та громадянкою, є одночасно і прості і дуже складні. Здається цілкам ясним, що кожна мати хоче виховати своїх дітей найкраще та як найглибше прищепити їм національні почуття та ті загально-моральні засади, які передаються з роду в рід.

Мусимо визнати, що старшим поколінням, які постійно жили на рідних землях, значно легше було виховувати своїх дітей в умовах рідного оточення, ніж тим, що з одних чи других причин, одірвалися від рідного ґрунту.

Черз це завдання матері-українки є надзвичайно важливі та складні. Вона є першим і майже єдиним джерелом звідки дитина може дістати перші відомості про свій нарід та його традиції, і що найголовніше, навчитися своєї рідної мови.

А як знаємо, дитячі враження нераз лишають по собі слід і на ціле життя. Дитина — це віск, з якого мати формує основу майбутньої людини, бо від кого ж дитина переймає своє перше відчуття дійсности, як не від матері? Не досить дбати тільки про здоров'я та матеріяльний добробут наших дітей, хоча це також питання великої ваги. Поруч з тим має йти виховання підростаючої людини, оформлення її характеру, прищеплення ій моральних засад і особливо прищеплення національної свідомости.

Бо ж мати-українка виховує дітей не тільки для своєї родини, але і для цілої української нації. Цій відповідальній ділянці, що від неї залежить майбутність нації, більшість наших жінок не приділяє належної уваги. Не в'яжімося тим, що вчити дитину звичайним, простим словам щоденного вжитку не є дуже хитра наука. Так здається на перший погляд. Але вдумавшися глибше ми переконаємося, що і це становить собою велику цінність, бо закладає підвалину для дальшого, ширшого знання своєї мови.

Ми надаємо не меншу вагу і тому, щоб дитина добре опанувала державну мову. Від цього залежить її майбутнє. Але нема страху, що вона її не опанує. Контакт із дітьми однолітками є такий тісний, що українські діти мають найкращу нагоду вправляти англійську мову на практиці, остаточно вдосконалюючи її в школі. Свою ж рідну мову дитина чує лише дома, тому вона мусить опанувати її зі своїми, дослівно, першими кроками, бо пізніше це вже дається з більшими труднощами і набуває штучного характеру.

Наші жінки є свідомі і жертвенні діячки на громадському полі. Величезне число цінних і цікавих для українського загалу справ зроблено за їх участю та їх руками.Але ж чи багато з них зможе тішитися тим, що їх дочки або і внучки будуть вести і надалі іхню, таку потрібну для української нації, громадську роботу? Чи будуть вони взагалі цікавитися українськими справами?

А разом з тим ніде в світі нема сьогодні більшої свободи та кращих умов для плекання своєї рідної мови та культури, як у Канаді.

Канада, населення якої творять різноманітні етнічні групи, забезпечує всебічний розвиток окремих національних груп.

Потверджують це широко-знані слова лорда Твиддсмюра:

"Ви будете ліпшими канадійцями, якщо будете також добрими українцями".

В цих словах яскраво відбивається погляд канадійського громадянства: лише добре розбудована, культурна національна спільнота може внести і свою частку в загально-канадійське культурне життя. Чого ж ми можемо ще хотіти? Двері для нас широко відчинені, уміймо тільки належно скористати з того, що ми маємо.

Працюймо для піднесення своєї національної культури, тоді остаточно зникне почуття меншевартсті, що ще тяжить над частиною нашого громадянства.

Виховуймо своїх дітей вже з часів раннього дитинства в духові національної свідомости!

Ці завдання, почесні та відповідальні, лежать на наших жінках-матерях і громадянках!

Д-р Н. СИНЯВСЬКА

Канада та її Природні Багатства

Головні відомості про Канаду, її ґеоґрафію, історію, умови життя в ній кожний з нас знає ще з часів шкільних. Але не зайвим було б пригадати собі деякі важливі дані про країну, в якій ми живемо, тим більше, що життя іде швидкими кроками вперед. Те, що ще вчора було цілком невідомим, або здавалося недосяжним, — сьогодні вже є реальною дійсністю.

Самим своїм ґеоґрафічним положенням від моря до моря та величезними просторами Канада показується як різноманітний та багато - обіцяючий терен.

І дійсно, починаючи з суворих просторів Норд - Вест Територій і кінчаючи південно-східнім Онтаріо або околицями Ванкуверу, з їх м'яким, теплим підсонням та багатими виноградниками — бачимо всі ґрадації природніх умов та зв'язаного з ними промислу.

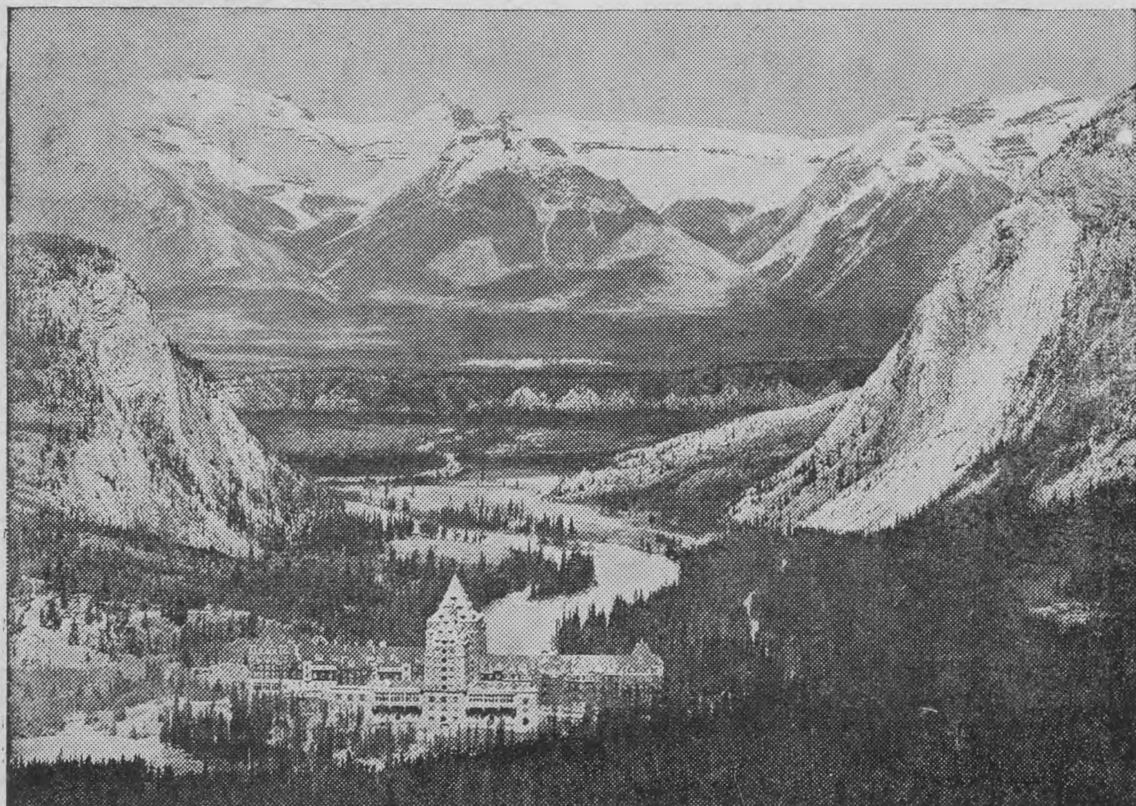
Канада є країною великих можливостей. Її далекий Юкон ще 1898 р. приваблював сотки хоробрих шукачів золота, які не лякаючись труднощів подорожі серед льодових пустель — досягали Аляски, що була довгий час всесвітньо-відомим золотим дном, справжнім Ельдорадо.

В наші часи там працюють численні копальні, що видають нагору не тільки золоті та срібні руди, а також й інші високо-вартісні метали як: нікель (на нікелеві руди Канада має світовий монополь), мідь, олово, та цинк. Але не одна тільки Аляска багата на цінні поклади.

Уся північна частина канадійських просторів, як показано останніми ґеологічними дослідами, має в собі багаті поклади корисних руд, які особливо скупчуються в горах, т. зв. Прокамбрійському щиті.

Цікаво зазначити, що до складу північної території зараховують крім далекої півночі (Норд - Вест Територій та Юкону) ще більше половини провінцій Квебек та Онтаріо, три п'ятих Манітоби, одну третину Саскачевану та частину Алберти. Такі місцевості як Год-Лейк в Манітобі, Содбури та Кобальт в Онтаріо, Трейл в Британській Колюмбії мають великі та широкознані копальні.

Крім вище названих руд, Канада є важливим продуцентом алюмінію, азбесту, ґіпсу та інших мінералів. На спеціяльну увагу заслуговують поклади уранової руди, яку знайдено вже в кількох місцях.

Скалисті гори в Британській Колюмбії. На передньому пляні готель Бенф Спрінґс.

Найбільші з відомих зараз покладів знаходяться поблизу Ґрейт-Бер-Лейк і є через їх винятково важливе значення державною власністю. Значення урану як джерела одержання атомової енергії — відомо кожному. Поруч із урановими рудами не меншу вагу мають великі нафтові родовища (поля мінеральної олії), що їх також недавно відкрито в Алберті, рівнобіжно з покладами кам'яного вугілля (на сході й заході північної території). Ці поклади знаходяться дуже далеко від промислових центрів і експлоатація їх в найближчі часи ще не має економічного інтересу.

Разом із нафтовими родовищами вони становлять собою фонд майбутнього. Але природні багатства не вичерпуються тільки корисними копальнями. До природніх багатств краю належать і такі дари природи як родючі ґрунти, ліси, водоєми з рибою, звірина, тощо. І під цим поглядом Канада має великі невичерпані ресурси. Степові провінції центральної та західньої Канади т. зв. "bald prairie" вкриті шаром родючого ґрунту. Головним аґрикультурним продуктом є відома канадійська пшениця високої якості, яку експортується на світовий ринок разом із іншими продуктами сільського господарства. В цьому короткому нарису нема змоги подати вичерпуючі відомості про аґрикультурну продукцію Канади. Цьому важливому питанню належить приділити спеціяльну увагу, так само як і питанню розвитку канадійської промисловості.

Самий терен прерій, до якого зараховують провінції: Манітобу, Саскачеван та Алберту, вперше був відкритий торговцями, що купували та вимінювали футра в індіянів. Це були дві великі торговельні компанії, широко знані і зараз: Hudson's Bay Company, заснована ще в 1670 р. та North-West Trading-Fur Company, заснована на 100 років пізніше. Перші сталі поселення закладено піонерами в 1812 р., над річкою Ред-Ривер поблизу теперішнього Вінніпеґу, який є справжньою метрополією прерій. Спиняємося довше на цих провінціях, проминаючи історію заснування перших канадійських провінцій Квебек та Онтаріо (перші французькі поселення відомі з 1608 р.), бо роля українських поселенців найбільша в цих провінціях. Саме тут українські переселенці спричинилися до розбудови дикого терену в багатий сільсько-господарський край. Хоча Канада є країною перш за все аґрарною, (32% її населення працює в сільсько-господарстві), лише 1/7 її площі є придатна для сільського господарства. Понад один мільйон квадратових миль землі вкрито лісом.

Особливо визначається своїми могутніми лісовими масивами Британійська Колюмбія. Колосальних розмірів дерева її пралісів та надзвичайної краси краєвиди скалистих гір лишають по собі незабутні враження в подорожуючих. Але сучасна техніка знайшла знайшла шлях і в лісові дебри.

Лісовий промисел є поважною вкладкою в народнє господарство Канади; зокрема добре розвинута паперова промисловість. У 1946 р. канадійська продукція газетного паперу становила більше половини всієї світової продукції.

До шістьдесять різних родів риби знаходяться в Канадійських водах. У 1945 р. канадійські рибалки одержали за продаж риби понад 113 мільйонів долярів. На східньому побережжю знаходиться велика площа мілкої води, т. зв. "континентальна полиця", де витворилися прекрасні природні умови для розвитку рибних колоній. Це побережжя є знаним місцем промислу риби ще з часів першого появлення французьких переселенців на терені Квебекської провінції. Побережжя Квебеку, Ню-Брунсвик, Ню-Фаундленд, Нова Шкотія, Онтаріо, все це місця відносно старої, переважно французької культури, — колиска перших европейських піонерів.

Рибний промисел на побережжю Тихого океану охоплює меншу площу вод, але вид

Будинок парляменту у Вінніпеґу, Ман.

дає не меншу продукцію. Багаті є на рибу води озер, де зустрічаються цінні гатунки білої риби.

В наслідок специфічних природніх умов Канади (суворе підсоння північної її частини), населення її скупчується майже виключно на вузенькій смужці вздовж кордону З'єдинених Держав. Лише східня частина заселена дещо обширніше через злагіднюючий вплив Антлятики на підсоння.

Є підстави думати, що з дальшим поступом техніки, яка полегшить умови життя на півночі та з розвитком там нових промислових центрів, — пошириться і площа залюднених місцевостей.

Н. Н.

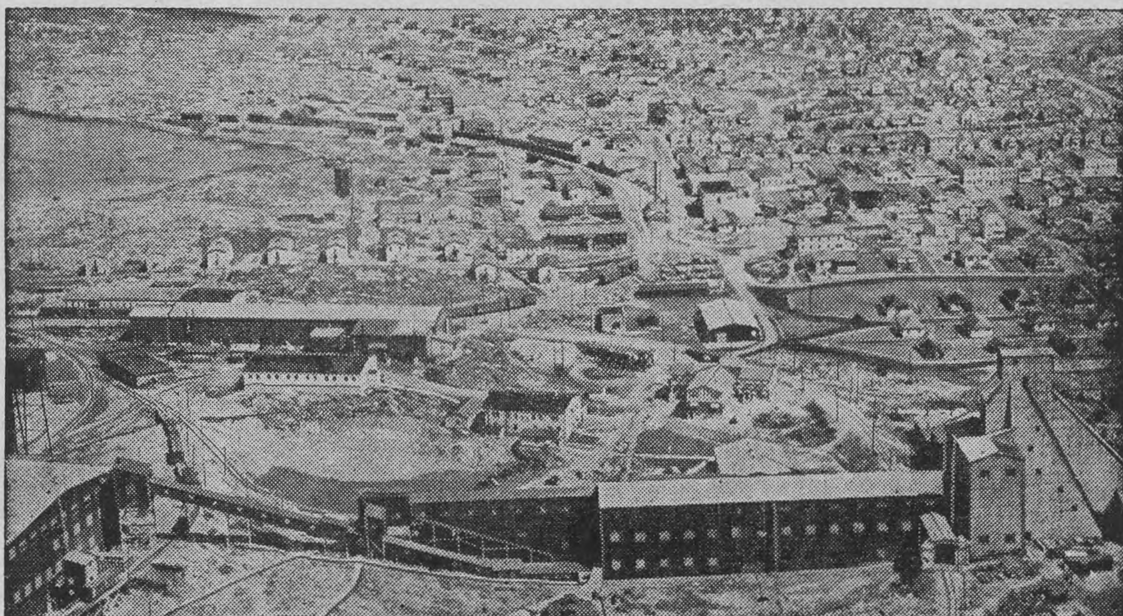
КАНАДА

Канадо, мій краю широких просторів,
Канадо, мій краю майбутніх чудес,
Безцінні скарби бережеш під землею.
Морями пшениці золотої цвітеш!

Я тут народився. Та знаю далеко
Є інша країна під гнітом катів...
Моя Україно! Не бачивши Тебе,
Батьківщині предків я серце відкрив.

І дід мій і батько, працюючи тяжко,
Свій вкладок у розвій твій пишній дали.
Одвічні ліси, переліоги зорали,
Засіяли прерії зерном важким.

Канадо, мій краю широких просторів,
Канадо, мій краю майбутніх чудес,
Безцінні скарби бережеш під землею,
Морями пшениці золотої цвітеш!

Флін-Флон — центр копалень північної Канади.

ПОДІЇ В СВІТІ

(Канада).

Останніми часами в центрі уваги канадійського загалу є справа вреґулювання цін на сільсько-господарські продукти, що знижуються.

Як твердить Федеральне Міністерство Фінансів, нема підстав сподіватися економічної кризи цього року.

На підставі досвіду останньої економічної кризи 30 рр. створено певний плян протизаходів, що в значній мірі може спричинитися до стримання дальшої депресії.

* * *

У зв'язку з тим, що Американський Уряд ухвалив продавати надвишки своїх фармерських продуктів по домпінґовій ціні, — Канада ввела для вреґулювання цін на свої продукти, протидомпінґовий закон. Цей закон накладає спеціяльне мито на продукти з домпінґовими цінами, що імпортуються до Канади. Мито буде вирівнювати різницю поміж внутрішніми канадійськими цінами та імпортовими цінами.

* * *

В Американській Палаті Репрезентантів зроблено закид на адресу канадійських фірм газетного паперу та деяких канадійських урядів, що вони монопольно встановлюють ціни на канадійський газетний папір, який продається американським видавництвам.

У цій справі буде переведено спеціяльне слідство, на яке запрошено і канадійські фірми газетного паперу.

(Закінчення на 30 стор.).

Леся Українка

Л. УКРАЇНКА

CONTRA SPEM SPERO!

Гетьте думи, ви хмари осінні!
То ж тепера весна золота!
Чи то так у жалю, в голосінні
Проминуть молодії літа?

Ні, я хочу крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Жити хочу! Геть думи сумні!

Я на вбогім сумнім перелозі
Буду сіять барвисті квітки,
Буду сіять квітки на морозі,
Буду лить на них сльози гіркі.

І від сліз тих горячих розтане
Та кора льодовая, міцна,
Може, квіти зійдуть, і настане
Ще й для мене весела весна.

Я на гору круту крем'яную
Буду камінь важкий підіймать,
І несучи вагу ту страшную,
Буду пісню веселу співать.

В довгу, темную нічку невидну
Не стулю ні на хвильку очей.
Все шукатиму зірку провідну
Ясну владарку темних ночей.

Так! Я буду крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Буду жити! — Геть думи сумні!

LESIA UKRAINKA

Lesia Ukrainka, one of the greatest literary figures in Ukainian literature, was born Feb. 25, 1871. Her fame grew so rapidly that the year 1871 became a landmark in Ukrainian literature. Her works were translated into almost all the European languages so that the name of Lesia Ukrainka became well known outside her native country.

Lesia Ukrainka was a daughter of a well-known Ukrainian writer Olena Pchilka (Olha Drahomanova Kossach). She received her elementary education at home under the guidance of her mother. While still a young girl she showed great aptitude for learning foreign languages. Besides the two classic languages, Latin and Greek, she mastered French, German, English and Italian. To supplement her formal education at home Lesia accompanied her mother during her visits to the countryside. These frequent excursions afforded our poetess an opportunity to study the vernacular and to listen to the music of the language as spoken by the common people. Thus mingling with the country folk Lesia began to feel with them and also to sympathie with their hopes, desires and aspirations. These experiences were fully reflected later in her works. Lesia became a national poetess. Her strong patriotic sentiment runs through all her works. Lesia Ukrainka's maternal grandfather, M. Drahomanov, was, in his day, a highly educated man and an ardent worker in social and political circles. It was he who introduced Lesia to the great wealth of world literature which she read with her usual enthusiasm.

Lesia's power of poetic expression, her able handling of the vernacular, and her keen artistic sense was combined with her indomitable will. Her poetry is characterized by high idealism, a strong optimistic attitude towards life. Iwan Franko very often referred to 'masculine' qualities in her poetry whenever he spoke of Lesia's verse. During the first ten years of her literary career Lesia wrote poetry on a large variety of subjects. The poetry of this period has two main characteristis, — the love of her fellow countryman and his struggle for freedom. During the second period the same characteristics may be found as during the first but more mature and the subject matter more universal. During the third period Lesia turned to drama. It was during this period that we find Lesia giving full expession to her genius. Her plays, In the Wilderness, The Porest Song and Orgia will always be found among the classics of Ukrainian literature.

It may be said that Lesia Ukrainka represents the intellectual and cultural aspects of the Ukrainian life of her day. Her works are seldom personal. She gives expression to the feelings and political aspirations of her people. She is a truly national poetess.

Her dramatic works may be placed along with those of Shakespeare, Ibsen, Maeterlinck, and Chekhov. The repertoire of any modern theatre without a play by Lesia Ukrainka would be incomplete.

LESIA UKRAINKA

HOPE

No more can I call liberty my own,
There's naught remains to me but hope alone,
The hope to see once more my loved Ukraine,
To come back to my native land again,
To gaze once more on Dnieper's azure wave,—
I care not if alive or am in a grave, —
To view the steppe, its ancient funeral mounds,
To sense the ardent power which there abounds...
No more can I call liberty my own,
There's naught remains to me but hope alone.

This verse is taken from the article Lesia Ukrainka,
By Percival Cundy, Ph. D.
West Collingwood, New Jersy,
Book—The Ukrainian Quarterly.

Незламна Духом

Щороку у лютому місяці, ми відзначуємо пам'ять найбільшої нашої письменниці, найславнішої поетки і драматурга, — Лесі Українки.

Леся Українка (Лариса Косач) народилася 25 лютого, 1871., вмерла від тяжкої недуги 1. серпня, 1913 р.

За своє недовге життя Леся Українка створила неперевершені зразки мистецтва слова, зокрема в ділянці драматургії.

Всі її твори протякнуто почуттям глибокої любови до рідного краю. В її творах головним мотивом є боротьба за визволення свого народу. Та ж сама ідея має місце і в поемах на світові теми: боротьба поневолених усіх часів і народів проти своїх гнобителів.

Знаючи досконало українську народню культуру, Леся Українка зуміла поєднати це із знанням високої світової культури. Значна частина її творів, зокрема поеми, написано на теми загально - людського значення.

Не зважаючи на те, що самого дитинства Леся була слабого здоров'я, — всі її твори визначають надзвичайною мужністю та силою духа.

Нераз, на протязі свого життя, прикута до ліжка хворобою, ця слаба жінка творила поезії повні бадьорості та мужності. Іван Франко назвав її "єдиним мужчиною" серед поетів - мужчин того часу, настільки її твори були сильні духом та високі мистецькою якістю.

Лєся Українка є для нас зразком не тільки славної письменниці і громадянки, а також і зразком жінки незламної та сильної духом.

ПРОФ. Л. БІЛЕЦЬКИЙ

ЕТНОГРАФІЯ Й НАРОДНІ ВІРУВАННЯ В МИСТЕЦТВІ Л. УКРАЇНКИ

(Один розділ із студії про "Лісову пісню").

Леся Українка під впливом широкої течії неоромантизму і символізму в світовій літературі XX. століття відзначила його найголовніші прикмети в ряді своїх творів і зокрема в своїй драматичній "феерії", в "Лісовій пісні". Вже в драмі "Кассандра" (1904 р.) поетка воскресає народню античну мітологію, але не в чисто народнім її потрактуванні, а в містично-надприроднім, вивівши Кассандру, як пророчицю, що передбачає в будучності долю свого народу.

Ту саму проблему Л. Українка розробляє і в "Лісовій пісні", але на основі вірувань і мітів свого українського народу. Авторка в ній розкриває віру українського народу в надприродні сили природи й духа, але трактує їх глибоко особисто, як символи її власних переживань та ідейних задумів. Взаємини між духами народньої віри й самим реальним життям народу, як вплив надприродніх сил на господарське й особисте його життя, кладуться в основу цієї драми, як реальні факти народньої дійсності. Дядько Лев і Лукаш живуть близьким життям до таємних сил їх віри і в згоді з ними. Мати Лукаша й її невістка, Килина, — протилежні до попередніх, грубо матеріялістичні істоти й тому чужі й ворожі таємниче-містичному світові дядька Лева й Лукаша, і ті таємні сили й їм ворожі й на них мстяться. Такий один плян компонування п'єси: плян реального потрактування українських вірувань та етнографії; боротьби одних (Мати й Килина), що бояться таємничого світу; віри в них і співжиття з ними, щоб за допомогою чарів привернути одних до себе на свою користь і добро та відвернути других, що можуть пошкодити (дядько Лев).

Другий плян, центральний і головний у "Лісовій пісні", — плян містичної віри у повне злиття надприродного світу (образ Мавки) із внутрішнім світом людини (Лукаша) в любові до нього за допомогою музичного мистецтва, себто мельодії, яку Лукаш грає на сопілці, і поцілунку, за допомогою якого вливає в Мавку людську душу з усіма її радостями, стражданнями і терпінням. Оцей дух музики, що поглиблює, заполонює й перетворює Мавку з холодним серцем в істоту з гарячою і пристрасною душею й любов'ю до Лукаша, оцей орфеїзм*), що зовсім перетворює природу Мавки в символічнім переданні через поцілунок Мавці людської душі, стає домінуючим, головним у другім пляні "Лісової пісні". Тому й назва п'єси: Лісова пісня, пісня лісу з усією його таємничістю, бо в цім пляні пісня і її вплив панує в цілій п'єсі Л. Українки. І саме в цім пляні народнє вірування й етнографія із натурального стану народньої душі в їх містичній нерухомості (закамінілості) трактується, як естетичний компонент, мистецький

засіб, щоб визначити ідею твору. В цім моменті Леся Українка відриває образ Мавки і Лукаша зо всіма властивостями їх душі від суто народньої віри й етнографії і творить з нього й Мавки символ одухотвореної природи й людини в їх повнім поєднанні за допомогою музичного мистецтва народньої пісні, що стає вже чужим народній уяві і прибирає прикмет власного розуміння авторки. В такім мистецькім зображенні Мавка трактується, як новий образ, не відповідний етнографічному уявленню, але відповідний до символічного потрактування Лесі Українки. В цім способі зображення тратять свою етнографічну властивість і всі інші образи народніх віровань у п'єсі і підпорядковується мистецькому завданню авторки в помсті на матері й Килині за долю Мавки й знехтуванні ними таємничих сил, що жили в згоді з дядьком Левом і Лукашем. В цім пляні "Лісова пісня" тратить той наївний кольорит і пах народньої етнографії й виступає як стилізація цих останніх, як твір особистого індівідуального мистецтва Лесі Українки.

---

*) Орфеїзм — здібність Орфея, грецького мистця, оживлювати музикою навіть каміння, мертву природу — в живу. Так Лукаш музикою сопілки оживлює завмершу взимі природу в живу природу весни.

В третім пляні "Лісової пісні" Леся Українка трактує Мавку, як вершок творчого процесу, що відбиває її власний внутрішній світ у її особистім і мистецькім житті. В цім третім компонуванні п'єси Мавка символізує тільки особисті шукання поетки, як віддати в мистецтві вищу духовість природи й народньої віри в їх унутрішніх взаєминах між собою, цілокупність їх краси і сили в світоглядовій концепції самої Лесі Українки. І тут мистецька уява авторки любується красою народніх образів в лоні природи. Коли ж до їх ніжних кришталевих контурів торкнеться компонуюча сила мистця, вони гинуть в огні мистецьких задумів і шукань власної душі авторки, як "феерія" її творчої фантазії. Тоді народня етнографія й віра зникає, і Мавка — дух поетки, її молодечих мрій, набирає властивих рис, як трагедія життя її в духовім розламі нездійсненого щастя, в трагічній ізоляції від реального життя українського народу і глибокій тузі за українською природою, волинськими лісами й чарами дитячих літ в їх лоні. В "Лісовій пісні" можна відчути лебединну пісню Лесі Українки по втраченім чимсь найгарнішим, що ховає душа, надіється і в нездійсненім завмирає. Це почуття Л. Українки спалахне в прикраснім постаті Долорес із драми "Кам'яний Господар" і з смертю поетки згасне навіки, щоб вічно жити в її творах.

Л. УКРАЇНКА

ЛІСОВА ПІСНЯ

(УРИВОК З ПЕРШОЇ ДІЇ)

(Виходить Лукаш із сопілкою, Лісовик і Мавка ховаються. Лукаш хоче надрізати ножем березу, щоб сточити сік, Мавка кидається і хапає його за руки).

Мавка: Не руш! не руш! не ріж! не убивай!
Лукаш: Та що ти, дівчино? Чи я розбійник?
я тілько хтів собі вточити соку
з берези.
Мавка: Не точи! Се кров її.
Не пий же крови з сестроньки моєї!
Лукаш: Березу ти сестрою називаєш?
Хто ж ти така?
Мавка: Я — мавка лісова.
Лукаш: (не так здивовано, як уважно придивляється до неї).
А, от ти хто! Я від старих людей
про мавок чув не раз, але ще зроду
не бачив сам.
Мавка: А бачити хотів?
Лукаш: Чому ж би ні?.. Що ж, ти зовсім така,
як дівчина... ба ні, хутчій, як панна,
бо й руки білі, і сама тоненька,
і якось так убрана не по-наськи...
А чом же в тебе очі не зелені?
(Придивляється).
Та ні, тепер зелені... а були
як небо сині... О! тепер вже сиві,
як тая хмара... ні, здається, чорні,
чи може карі... Ти така дивна!
Мавка (усміхаючись). Чи гарна ж я тобі?
Лукаш (соромлячись). Хіба я знаю?
Мавка (сміючись). А хто ж теє знає?
Лукаш (зовсім засоромлений).
Ет, таке питаєш!...
Мавка (щиро дивуючись).
Чому ж сього не можна запитати?
Он бачиш, там питає дика рожа:
"Чи я хороша?"
А ясень їй киває в верховітті:
"Найкраща в світі!"
Лукаш: А я й не знав, що в них така розмова.
Я думав — дерево німе та й годі.
Мавка: Німого в лісі в нас нема нічого.
Лукаш: Чи то ти все отак сидиш у лісі?
Мавка: Я зроду не виходила ще з нього.

Лукаш: А ти давно живеш на світі?

Мавка: Справді,
ніколи я й не думала про те...
(задумується).
Мені здається, що жила я завжди...

Лукаш: І все така була, як оттепер?

Мавка: Здається, все така...

Лукаш: А хто ж твій рід?
Чи ти його зовсім не маєш?

Мавка: Маю.
Є Лісовик, я зву його "дідусю",
а він мене: "дитинко" або "доню".

Лукаш: А хто ж він — дід чи батько?

Мавка: Я не знаю.
Хіба не все одно?

Лукаш (сміється): Ну, та й чудні ви
оттут у лісі! Хто ж тобі тут мати, чи
баба, чи вже як у вас зовуть?

Мавка: Мені здається часом, що верба,
ота стара, сухенька, то — матуся.
Вона мене на зиму прийняла
і порохном м'якеньким устелила
для мене ложе.

Лукаш: Там ти й зимувала?
А що ж ти там робила цілу зиму?

Мавка: Нічого. Спала. Хто ж зимою робить?
Спить озеро, спить ліс і очерет.
Верба рипіла все: "засни, засни"...
І снилися мені все білі сни:
На сріблі сяли ясні самоцвіти,
стелилися незнані трави, квіти,
блискучі, білі... Тихі, ніжні зорі
спадали з неба — білі, непрозорі —
і клалися в намети... Біло, чисто
по-під наметами... Ясне намисто
з кришталю грає і ряхтить усюди...
Я спала... Дихали так вільно груди...
По білих снах рожевії гадки
легенькі гаптували мережки,
і мрії ткались золото-блакитні,
спокійні, тихі, не такі, як літні...

Лукаш (заслухавшись): Як ти говориш...

Мавка: Чи тобі так добре?
(Лукаш потакує головою)
Твоя сопілка має кращу мову.
Заграй мені, а я поколишуся.

(Мавка сплітає довге віття на березі, сідає в нього і гойдається тихо, мов у колисці. Лукаш грає, прихилившись до дуба, і не зводить очей з Мавки. Лукаш грає веснянки. Мавка, слухаючи, мимоволі озивається тихесенько на той самий голос).

Мавка: Як солодко грає,
як глибоко крає,
розтинає білі груди, серденько виймає!

(На голос веснянки відкликається зозуля, потім соловейко, розцвітає ярчіше дика рожа, біліє цвіт калини, глод соромливо рожевіє, навіть чорна безлиста тернина появляє ніжні квіти. — Мавка, зачарована, тихо колишеться, усміхається, а в очах якась туга аж до сліз; Лукаш, завваживши те, перестає грати).

Лукаш: Ти плачеш, дівчино?

Мавка: Хіба я плачу?
(Проводить рукою по очах).
А справді... Ні бо! то роса вечірня.
Заходить сонце... Бач, уже встає
на озері туман...

Лукаш: Та ні, ще рано!

Мавка: Ти б не хотів, щоб день уже скінчився?
(Лукаш хитає головою, що не хотів би).

Мавка: Чому?

Лукаш: Бо дядько до села покличуть.

Мавка: А ти зо мною хочеш бути?
(Лукаш киває, потакуючи).
Бачиш,
і ти немов той ясень розмовляєш.

Лукаш (сміючись):
Та треба по тутешньому навчитись...

К. КАНДИБА

Роля Батьків у Духовім Розвитку Лесі Українки

Мало кому є відомий період дитячих років Лариси Косач (Лесі Українки), який власне ліг в основу дальшого розвитку її виняткових літературних здібностей.

Вроджені здібності людини можуть у відповідних умовах розцвісти пишним цвітом, але і можуть лишитися протягом цілого життя в схованому, нерозвинутому вигляді, як що життєві обставини не сприяють їх розвиткові.

Нераз невмілим вихованням дитини, навіть в інтелігентних родинах, досягається того, що дитина стає на хибний шлях розвитку своїх духових нахилів. Стає на життєвий шлях, вибраний її батьками, який часто не відповідає її внутрішнім стремлінням.

Батьки, які зуміють відчути і своєчасно допомогти розвинутися здібностям своєї дитини, що можуть проявлятися вже на 4-5 році життя, цим самим створюють основу розвитку майбутньої творчої людини в усіх її проявах.

Такими батьками була обдарована Леся. Роля її матері, Олени Пчілки, (Ольги Косач, уродженої Драгоманової), відома з багатьох літературних джерел. Менше відомий є ду-

ховий вплив батька Лесі (Петра Косача), якому також належить чільне місце в процесі формування душі юної поетки.

Леся в своїй істоті злучувала властивості характерів своїх батька й матері. Вона перебрала від батька всі найкращі риси його вдачі: принциповість, величезну силу волі, шляхотність, лагідність і доброту. По батькові вона була на пречуд терпелива, витривала й зрівноважена, хоча часами, коли їй чинилася кривда, могла спалахнути. Від батька вона унаслідувала прекрасну пам'ять і спостережливість. Між Лесею і батьком існував тісний духовий зв'язок. Леся вбачала в ньому зразкову людину і стреміла його наслідувати. Навіть зовнішньо Леся була подібна більш до батька ніж до матері.

Від матері отримала потяг до літературної творчості і виключні здібності до вивчання чужих мов. Цей дар відкрив їй шлях до пізнання світової літератури, особливо античної: грецької та римської. Тому теми більшості її поем та драматичних творів мають своїм джерелом античну історію.

Мати Лесі, сама видатна письменниця, особливу увагу приділяла формуванні її літературних здібностей. Рівночасно Олена Пчілка вкоріняла в своїх дітей почуття національної свідомості. Виховувала їх виключно в українському оточенню своєї родини, близьких знайомих — свідомих українців та волинського люду. Вона вчила сама своїх дітей вдома, щоб уникнути впливів московської школи. В родинному оточенні Косачів вживалася виключно українська мова, не дивлячись на те, що в більшості українських інтеліґентних родин панувала тоді московська мова.

В споминах Олени Пчілки занотовано випадок, про який розповідає їй одна знайома пані:

"Якось тієї весни проходила я мимо вашої домівки. Я ще не знала ваших дітей. Бачу, в садочку проходжуються двоє діток в українському вбрані, дівчинка — волинячка і хлопчик, обстрижений ніби по простому і теж у волинській свиточці, вишитій на волинський зразок. Це мене здивувало. Я стала прислухатися, що тії діти говорять між собою. Коли це дівчинка озвалася до хлопчика:

— Чуєш, як півень співає?

Що це таке? Говорять теж по хлопському. На воротях стояла дівчина служниця. Я, дивуючись, спитала в неї:

— Чиї це діти?

— Наші, — сказала вона. — Це діти предсідателя.

Я ще більше здивувалась".

Олена Пчілка дбайливо підбирала відповідні книжки для читання своїм дітям, особливо Лесі. В своїй автобіографії згадує таке:

"Дбання про лектуру для дітей близько зійшлося в мене з бажанням зайнятися перекладами деяких річей, що мені їх дуже хотілося дати малим українським читачам. Стож я приготувала книжечку "Українським Дітям" з перекладів деяких улюблених моїх письменників російських і польських."

Леся вже з дитинства визначалася виїмковими здібностями. Маючи 4 роки вона вже читала, в 6 років добре писала. Її непересічні літературні здібності починають проявлятися вже на 10 році її життя. Друкувати вірші почала маючи всього 12 років. Олена Пчілка брала в тому живу участь: давала вказівки, підбирала лектуру, виправляла початкові Лесині твори. І що найцінніше, підтримувала та заохочувала до дальшого писання. Навіть, коли Леся, будучи дорослою, перебувала на лікуванню за кордоном, Олена Пчілка перечитувала дбайливо кожний її рукопис і подавала свої критичні зауваги.

Батько й мати Лесі Українки завжди стояли на сторожі її перших дитячих поривів; плекали та піддержували їх з літами. По смерті батька залишалась мати, яка до самої смерті Лесі була її духовим провідником.

Леся Українка досягла вершин літературної творчості, виділилася понад найздібніших мистців слова. І цьому, у великій мірі, вона завдячує духовому провідництву своїх батьків.

Л. УКРАЇНКА

І ВСЕ-ТАКИ ДО ТЕБЕ . . .

І все таки до тебе думка лине,
Мій занапащений, нещасний краю!
Як я тебе згадаю,
У грудях серце з туги, з жалю гине.

Сі очі бачили скрізь лихо і насилля,
А тяжчого від твого не видали,
Вони б над ним ридали,
Та сором сліз, що ллються від безсилля.

О, сліз таких вже вилито чимало, —
Країна ціла може в них втопитись;
Доволі вже їм литись, —
Що сльози там, де крови навіть мало!

Д-Р П. МАЦЕНКО

Із Української Музичної Культури

(Закінчення).

БАРОКОВА доба (XVI ст.) — доба великих зрухів в різних мистецтвах України, а зокрема в музиці й архітектурі. Це початок золотої доби розвитку пісні й особливо пісні ліричної. На 1550-1570 рр. припадає перший запис української пісні ("Дунаю, Дунаю" — пісня про Штефана-Воєводу). З'являються, після скоморощества князівської доби, музики-професіоналісти: бандуристи, кобзарі, лірники та розвивається рід нової форми народної творчости — думи. Українська культура й музика проникає в Московію.

РОКОКОВА (кінець XVII і XVIII ст.) доба поширює придбання попереднього: підноситься до високого рівня творчість українського запоріжського війська; розвивається мистецтво творення кантів і псальмів. Незабутній вплив на мистецтво й науку тієї доби мали два велетні України — митроп. Петро Могила та гетьман Іван Мазепа, а на музичному полі творять: великий теоретик старих музичних систем арх. Мелетій та представник нової музичної школи, що пропаґував досягнення Заходу, киянин М. Дилецький. В цю велику добу мистецтво України підноситься до найвищого рівня й цілковито підпорядковує своєму впливові Московію. В Україні повстають музичні інструментальні цехи, музичні школи. Досягає найвищого рівня народня освіта. Та знищення гетьманської України, Запорізької Січі, притоптання вільностей народніх Москвою, притиснуло розвиток нації. Весь творчий дорібок народу — мистці різних фахів, духовні і др. — опинився на півночі і чи з доброї, чи недоброї волі будують культуру ворожій Москві...

В цю жорстоку добу вільна творчість майже завмерла. Тільки дещо з того перенеслось до садиб багатіїв. Там повставали величні двірські симфонічні орхестри, опери, виховувались великі артисти співаки, інструменталісти, малярі, композитори. По архівах переховались з тих часів виконувані тоді твори й бачимо, що від половини XVIII й до першої чверти XIX століття заховалось їх: 301 симфонія, 333 квартети, 215 тріо, 156 дуетів, 35 квінтетів, 171 соната, деякі опери та менші речі. Культивувалась там творчість світових музиків та й самі ті музики, чи виконавці були диріґентами тих кріпацьких мистецьких тіл. Найславнішою мистецькою установою того роду треба рахувати капелю й орхестру останнього гетьмана України К. Розумовського. Ця сумна доба занепаду української державности була одначе й "Золотою добою української музики". Її очолюють великі майстри-композитори: М. С. Березовський, (1745-1777), Д. С. Бортнянський (1751-1825), А. Л. Ведель (1772-1808), та продовжатель їх ідей П. І. Турчанинів (1779-1856). Перші два композитори мали великий творчий діяпазон: твори інструментальні, оперові, хорові. Вони залишили по собі не тільки учнів, що продовжували їх роботу, але й такий нестертий вплив на будучність, що ще до першої світової війни печать їхнього духу відбивалась на творчості московських та українських музик (напр. на П. Чайковському).

XIX століття — доба страшної депресії. Попри те культурний і політичний український рух не завмер, а після появи епохального Кобзаря Т. Шевченка починається нова доба українського відродження. Це відбувається майже рівночасно як на Східній так і на Західній Україні. В Галичині з'являється цілий ряд музиків, що продовжують діло Бортнянського, розпочинається значна активність на полі музичної етноґрафії. Вінцем цієї доби треба уважати всебічну працю батька української національної музики М. Лисенка (1842-1912). М. Лисенко був визначним громадським діячем, етноґрафом, творцем національної опери та автором великої кількості творів інструментальних та вокальних. На полі музики в часи Лисенка працювали: М. Аркас, П. Сокальський, В. Заремба, М. Завадський, П. Сениця, Дрімцов, Вахнянин, О. Нижанківський, Д. Січинський тощо. Продовжували працю Лисенка такі великі майстри як О. Кошиць (1875-1944 — помер у Вінніпеґу), К. Стеценко, М. Леонтович, Я. Степовий. В Галичині працювали на полі етноґрафії: Ф. Колесса, С. Людкевич та інші. Визначні композитори Галичини: С. Людкевич, В. Барвінський, Н. Нижанківський, З. Лисько, М. Колесса та інші. В Східній Україні від 1917 року і аж до цієї пори музичне життя розвинулось надзвичайно. Все те тяжко представити кількома реченнями. Всеж треба загально сказати, що українське музичне мистецтво вийшло на широкі шляхи світу. . До визначних майстрів цієї доби треба віднести: Левка Ревуцького, Б. Лятошинського, П. Козицького, М. Вериківського, М. Ольхівського та багато інших. З молодшої ґенерації заслуговує на визнання Ю. Фіяла (тепер в Канаді.). За кордонами України працювали й працюють: П. Печеніга-Углицький (помер в Америці), М. О. Гайворонський *), Р. Придаткевич, Т. Микиша, Ф. Якименко та інші. Шкода лишень, що творчість згаданих майстрів сучасности невідома широкому світові. Причиною того є тільки жорстокий і ворожий Україні режим Московії. Музика — зеркало душі народу, а воно ясне й бачиться в ньому схід блискучого сонця — слави української музики та народу.

---

*) нині вже покійний — (прим. редакці).

Д-Р Л. СТАХОВСЬКИЙ

АДЕНОЇДИ

(РОЗДІЛ З КНИЖКИ "ВОРОЖІ СИЛИ")

Малі причини — тяжкі наслідки.

Сьогодні моя черга вести оглядини. Кожного пацієнта я докладно обдивляюся та ставлю йому діягнозу.

Викликаю на оглядини першого на черзі хворого. До мене підходить жінка і тягне за руку малого хлопчика. Йому може бути 6—7 років. Він з великим недовір'ям підходить до того столика на якому лежать мої інструменти, кліпає очима, уста його кривляться і він готовий кожну хвилинку розплакатися. Мені відразу кидається в очі його ненормальний вигляд. Трохи підняті в гору брови, розширений ніс, отворений рот. Він тяжко дихає, сопить. Він блідий, вигляд у нього втомлений; груди впалі, загальне враження дитини недорозвиненої. Для досвідченого ока вже досить цих зовнішніх признаків щоб зробити правильну діягнозу.

Але в клінічній практиці інтуїції мало, дитину треба докладно оглянути.

Починаю розпитувати його мати, наперед угадуючи її скарги.

"Що малому бракує?"

"Ой, пане докторе, що я вже намучилась з цією дитиною. Вона вічно хвора. Слабенький, кволий; а в останні часи я зауважила що Петрик став і якимсь неуважним, ніби не дочуває, часами мушу кілька разів на нього крикнути доки він мене почує. І от моя сусідка мені порадила . . .

Поради сусідки мене не цікавлять, тому я її перебиваю і ставлю далі свої питання.

"Чекайте пані, про вашу сусідку розкажете іншим разом. Так ви кажете, що він погано чує? Коли небудь він хворував на уха? Текло з них?"

"Та ні, пане докторе, ніколи; уха мав все здорові. От у сина моєї братової текло з з ушей" . . .

Я її вже неслухаю: оглядаю дитині вуха.

"А чи часто буває у нього нежить?"

"Та вічно, пане докторе, У нього постійно заложений ніс, дихає устами, в ночі погано спить - хропить, часто прокидається, крутиться з боку на бік, стогне; а рано його ледви з ліжка вдається витягнути, він такий втомлений, млявий."

'А як він учиться?"

"Погано, пане докторе, дуже погано. Пані учителька все скаржиться, що він неуважний, розсіяний. Ой, горе з ним, горе! А ще до того тепер зачинає глухнути."

В голосі матері чути трагічні ноти. Дійсно, що робити з дитиною що якась придуркована?

"А як він їсть? Апетит добрий?"

"Та де там! Поколупає трохи виделкою по тарілці тай кине: каже, що вже не голодний. Їсть як муха. А потім він і говорить якось не виразно, якось в ніс. Прямо не знаю що з дитиною робити!"

"А боліло у нього коли горло? бували анґіни?

"Ні, ніколи; горло не боліло ніколи."

"Ну, добре, так подивимось на нього ближче."

Дивлюся до його носу: слизниці трохи червоні, припухлі, видко багато слизу. Сам ніс ззовні виглядає якийсь м'який, не твердий, ніби в нім бракує хрящів. Коли хлопець набирає до себе повітря носом, то крила замість того, щоб розширитися і широким струмом впустити повітря, навпаки спадають і втягуються.

"А ну Петрику, відчини ротика."

Він покірно слухається. Кидаються в очі погані попсовані зуби. Ніби їм тісно в роті і вони купчаться, наступаючи один на другого, пробуючи зштовхнути свого сусіда з його природнього місця, теж форма піднебіння змінена: замість рівної округлости воно підіймається вгору шпилясто, стрімко, ніби ґотична арка. На задній стінці носопролику видко грудку густої зелено - жовтої слизі.

Фактично для діягнози більше нічого не треба. Образ занадто типовий. Все таки продовжую свої оглядини. Дивлюсь на мигдалини. Вони ледви - ледви збільшені, може трохи червоніші ніж нормально, але на загал роблять враження цілком здорової тканини. Не в них треба шукати корінь лиха.

Беру маленьке зеркальце; трохи його розігріваю над полум'ям і пробую завести за м'яке піднебіння, щоб побачити, що твориться у дитини в горішнім склепінні носопролику. Та тут терпець мого маленького пацієнта вривається і не дивлячись на всі мої прохання та загрози матері, він категорично відмовляється дати себе дальше оглянути.

"Петрику відчини ротика!"

Петрик міцно стиснув зуби і сердито з недовір'ям дивиться на мене.

"Петре, дивись, це ж лише зеркальце, я лиш хочу подивитися на твої зубки, як вони будуть у зеркальці виглядати."

Та малий ще міцніше стискає зуби і для більшої певности закриває собі рота обома руками.

Вмішується мати: "Петрику, як що отвориш ротика і скажеш пану докторові а . . . а... то я тобі куплю того котика, що ти так хотів мати."

Але і ця спроба підкупити молоде сумління ні до чого не веде. Навпаки, Петрик неспокійно крутиться по стільці, явно розважаючи, як би то зручнійше втікти.

Терпець матері теж вривається. "Як що ти, бісова дитино, зараз же не отвориш рота, то я тебе так відчухраю, що життю радий не будеш!"

Ця остання материнська загроза вплинула. Петрик одчиняє рота, але лише для того, щоб підняти страшенний крик. Я бачу, що тепер кожна спроба оглянути його "культурно", зеркальцем, зайва.

Кличу на поміч сестру Берту. Вона бере малого бунтаря до себе на коліна, та міцно тримає його, а я тим часом надягаю гумовий палець і завожу його за м'ягке піднебіння пацієнта. Пальцем відчуваю в горішньому склепінню носопролику досить м'ягку, кволу масу, таке почуття ніби натрапив на клубок хробаків.

Це аденоїди. Те що мені було вже ясно з одного погляду на дитину, я підтвердив тепер об'єктивним дослідженням; і поки малий оглушує всіх своїм криком, я уже пишу листок до дитячої клініки, з проханням переглянути йому легені та серце і як що дитячі лікарі не знайдуть з цього боку жадних перешкод, я призначую матері привести дитину на другий день вранці, на операцію.

"Викинемо цю мерзоту і дитина буде мати спокій, через півроку її не пізнаєте".

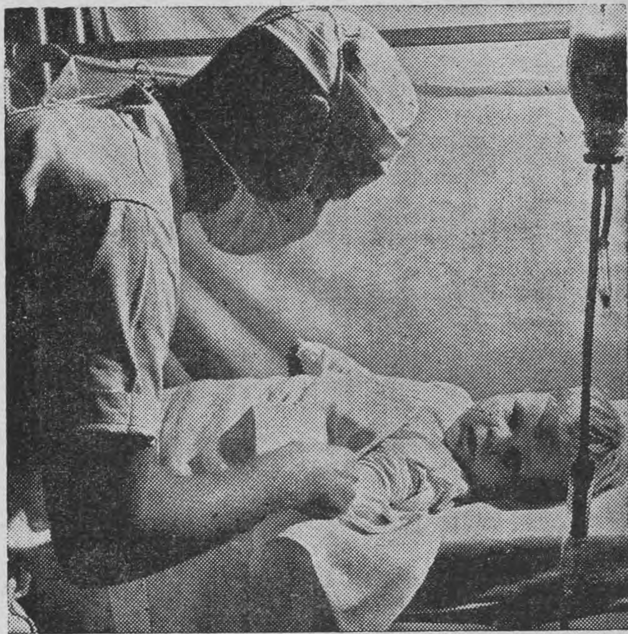
"А чи це не є небезпечно, пане докторе?"

"Та ні, ані трошки, одна секунда і все готово. Більша небезпека лишити в організмі цього паразита."

"А ви йому одночасно виріжете і мигдалини?"

"Це цілком зайве, вони у нього цілком здорові; а крім того як ми викинемо аденоїди то мигдалини самі зменшаться. Так всього доброго. До побачення."

(Продовження буде).

Операція переливання крови врятовує життя дитини.

Л. СЕНИЦЬКА

ВІТАМІНИ – ДЖЕРЕЛО ЗДОРОВ'Я

В стравах, які ми споживаємо, є певні елементи, дуже потрібні для людського життя. Вони називаються "вітаміни". Коли цих вітамінів бракує в щоденній поживі, це відбивається на людськім здоров'ю. Вітаміни допомагають споживати різні продукти і перетворювати їх в корисні елементи для росту й розвитку тіла. Вони є дуже важні, щоб охоронити людину від таких хвороб, як скорбут або цинга (скверні), рахітизм (рікетс), бері-бері (хвороба тропіків), пеллагра (рідна хвороба) в південній Америці. Ці хвороби появляються тоді, як людина не отримує відповідну скількість потрібних вітамінів.

Без **в і т а м і н у А** людина не росте нормально, часто хворіє, тому що організм не може побороти бактерій, які входять через ніс та рот. Часто очі слабнуть, стають сухі і болять. В критичних випадках можна навіть осліпнути. Ця хвороба проявляється особливо під час війни, коли бракують страви із вітаміном А. Велику кількість цього вітаміну можна отримати в молочних стравах (сметана, масло, сир), в яйцях, в різній огородині (морква, капуста, шпінат, салата, петрушка і т. д.).

Коли в нашій страві бракує **в і т а м і н у В І**, тоді людина тратить апетит, почувається дуже ослабленою і її нервова система порушується. Вітаміну В І не можна придбати в тілі на запас, тому кожного дня треба їсти такі страви, які мають цей вітамін. Вітамін В І знаходиться в таких продуктах: різні каші (поридж) але не дуже чищені, печінка, земний оріх (пінатс), меласса і частинно свиняче м'ясо без товщу. Переварені страви гублять цей вітамін, тому треба пильнувати, щоб страви варилися не при дуже високій температурі в закритому начинню. Вітамін В І нищиться навіть від денного світла, тому

страви, які мають багато цього вітаміну, варто переховувати в темному місці. Воду в якій варимо ці страви, не зливати, бо вона має в собі також багато Вітаміну В I.

Коли в щоденній їжі бракуватиме зеленої городини, молока та яєць, людина буде позбавлена **вітаміну** В 2 або G. Наслідком цього можна отримати хворобу т. зв. пеллаґру, симптоми якої є слідуючі: ранки в кутках уст, слабнуть очі, часто приходить навіть сліпота й напруженність нервової системи.

Інший вітамін із групи вітамінів В, який відкрито не так давно, це **вітамін** В 12. Цей вітамін є чудовим засобом для врятування життя тим хворим, які мають невилічимі хвороби: загрозливі форми анемії, тяжкі випадки нервового розстрою. Здобувається він із печінки.

Вітамін D є особливо важливий для нашого здоров'я. Брак цього вітаміну найбільше відбивається на дітях, наслідком цього вони мають криві ніжки і ненормально збудоване тіло. Ця хвороба зветься рахітизм (рікетс). Страви, які мають багато цього вітаміну, можна легко придбати: свіже масло, олія із риб'ячої печінки.

Дуже важливим джерелом вітаміну D є сонце. Коли діти перебувають на соняшному промінні, тоді сам організм виробляє цей вітамін.

Найчастіше відчувається брак вітаміну D в зимі. Людське тіло без допомоги цього вітаміну не може перетравити кальцій і фосфор, важливі складники для творення костей та зубів. Тому радиться дітям завжди зимою вживати олію із риб'ячої печінки.

Щоб мати здорову шкіру і ясна, людина мусить їсти ті страви, які є багаті на **вітамін** C. З браку вітаміну C легко можна дістати хворобу, яка зветься скорбут або цинга (сквері). Правда, в теперішніх часах рідко можна дістати цю хворобу, бо кожний з нас вживає багато тих продуктів, які саме мають цей вітамін: помаранчі, цитрина, помідори, різні овочі та сира городина, особливо капуста. В меншій мірі вітаміну C знаходиться в яблуках, бананах, моркві, бараболі та молоці. Вітамін C не затримується в тілі, тому вживаймо що дня овочі й сиру городину.

Вітамін E контролює ріст і розмноження клітин людського організму. Він находиться в олії із зерен пшениці, в олії з насіння бавовни, пальмовій олії, помідорах і салаті. Цей вітамін вживається, як лік в деяких серцевих недугах.

Вітамін K впливає на зціплення нашої крови. Коли цього вітаміну бракує в нашому організмі, можуть статися дуже трагічні випадки під час поранення, коли кров не може зціпитися і випливає у великій кількості з рани. Дуже часто вживається цього вітаміну, як ліку під час внутрішнього виливу крови, коли трісне кровна ссудина не може припинитися витікання крови.

Вітаміни залежать один від одного. Вітамін D вимагає присутності вітаміну A. Вітамін B впливає тільки в присутності вітамінів A і D. Вітамін C підсилює ефект вітаміну A. Відсутність великої кількості вітаміну B I може пошкодити нашому організмові сприйняти решту вітамінів.

Щоб бути здоровими, ми потребуємо вживати всі вітаміни у відповідній кількості. Як що ми наперед уплянуємо нашу денну страву, із великою кількістю "здорових харчів": молоко, яйця, овочі, городина й інші, ми можемо бути певні, що наш організм не так легко захворіє і напевно втримається на довгий час в доброму стані.

Галіфакс — один із найбіль ших портів Атлянтики.

Весняний Промінь

Для Наших Дітей

Дорогі Діти!

Напевно Вам всім відомо, що Леся Українка, це одна з найвизначніших українських письменниць. Пригадуємо Вам це тому, що вона народилася в місяці лютому, і годилось би, щоб Ви всі згадали цю визначну дату: 25 лютого 1871 р.

Леся Українка, маленькою дівчинкою була дуже веселенька, любила співати українські народні пісні, танцювати. Читала дуже багато книжок і цікавилася багатьма речами. Училася дуже добре, так добре, що навіть мама на неї ніколи не сварилася. Леся мала багато братиків і сестер, але найбільше любила свого старшого брата Михайла, з яким придумувала найрізноманітніші гри. Свого першого віршика Леся написала, коли мала 12 років! І той віршик був надрукований у книжці.

Але бідна Леся не довго тішилася із радісного життя. Змалку почала тяжко хоріти на туберкульозу. Майже ціле життя пролежувала у ліжку, але вона ніколи не нарікала. Все була усміхнена, добра і лагідна до всіх. Ніколи не плакала, а навпаки в розмовах і в своїх творах підбадьорювала своїх друзів і знайомих. Всі її дуже любили, бо вона писала чудові вірші, і стреміла до того, щоб наша Україна була вільною. Ми собі мусимо з неї брати приклад і жити так, як вона. Працювати й вчитись для України, бути добрими і лагідними, любити своїх братиків і сестричок, маму й тата, ніколи не плакати.

Як виростете великии, прочитаєте, що Леся Українка написала, і тоді самі побачите, що Леся Українка є одна з найкращих наших українських письменниць.

Ваша Редакторка.

Оленка

"Ой Ходить Сон Коло Вікон"

Не кожному приходиться таке зазнати, що пережив дідусь Сон одної зимової ночі.

Погляньте туди, на широкий степ, покритий білим снігом. А там хатка, стоїть сама одна серед поля. В тій хатці жив дідусь Сон із своїм березовим коником.

Не солодко йому жилося. Багато клопотів мав, особливо зимою, коли приходилося йому далеко їздити по дрова.

А в цю ніч, про яку я Вам хочу розказати, то вже просто не можна було витримати. Північний вітер з морозом так пристали до дідової хатки, так задували в комін, в двері й вікна, що дідусь Сон, заліз на піч і там скулився від холоду. Навіть бідний березовий коник не міг встояти в своїй стайні від холоду все подавав свій голос:

— І-га-га! І-га-га!

Нарешті дідусь не витримав, сам би ще терпів, але бідний коничок...

— Конику мій березовий, конику білий, давай поїдемо шукати добрих людей і теплої хатки.

— І-га-га! — радісно відповів коник.

Скоренько дідусь саночки запряг, бистро сідає, а коник — скакіць, скакіць — поскакав широким полем в темну засніжену ніч....

Засніжене поле...

А де ж тепла хата? Де ж ті добрі люди? Нема. Пусто. Холодно.

— Може хоч зайчика зустрінемо? Може лисичку? — тремтить дідусь Сон.

— І-га-га! — каже коник і скаче далі.

Он вже лісок чорніє. Зразу на узліссі пробивається крізь гілки світло. Під'їхали до норки. Коник заіржав.

— Пустіть нас переночувати! — гукнув дідусь Сон.

— А хто там? — нашорошила вушка Лисичка-сестричка. Дивиться крізь віконце, дверей боїться відчиняти.

— Це я, Сон, — я присплю твою дитинку. Зо мною коник мій березовий!

— Не можу пустити. В мене хатка маленька, і я не маю дитинки. Мої діти вже великі, розбіглися по лісі. — Відповіла Лисичка і закрила віконце.

—Треба... їхати... далі... Чи здужуєш конику?

— І-га-га! — заіржав коник і поскакав далі: скакіць, скакіць.

Їдуть лісом. Дерева розхиляються, дають дорогу. Пусто в лісі, тихо.

І знову замиготіло світло під корінням дерева недалеко.

— О! Це там хтось мешкає! — зрадів дідусь Сон.

— І-га-га! — скаче коник, спішить до світла.

Під віконцем зупинились. Коник затупотів копитцями.

— Пустіть нас переночувати! — гукає дідусь Сон.

— А хто там? — відхилив віконце Зайчик-побігайчик. Підняв одне вушко і чекає.

— Це я, Сон. Я присплю твою дитинку, а зо мною коник мій березовий.

— Не можу пустити. Моя хатка маленька і я не маю дитинки. Мої діти вже великі розбіглися по лісі. — сказав Зайчик і закрив віконце.

— Ну, що ж, їдемо далі, — зажурено каже Сон.

— І-га-га! — підохочує коник і вирушає в дорогу.

Враз кінчається ліс. А за лісом село. Хатки в білих кожушках обкутались щільненько, задрімали. Ані одне віконце не світиться.

Та ні! ні! Є одне вікно, що блимає, запрошує переночувати.

Під'їхали і слухають:

За вікном, в білій прибраній світлиці сидить мама, колише дитинку і співає:

"Ой ходить Сон коло вікон,
А дрімота коло плота...
Питається Сон Дрімоти:
— А де ж ми будем ночувати?

А де хата теплесенька,
Де дитина малесенька?
Туди піду ночувати
І дитину колисати.

Ходи, Сонку, ночувати
І дитину колихати,
Ходи, Сонку, в колисочку,
Приспи мою дитиночку.

Стукоче тихо колиска. В хаті так любо, гарно. А мама добра-дсбра.

Тихенько зліз дідусь Сон, випряг коника, нечутно відхилив двері. Тихенько-тихесенько переступив поріг. А коник за ним...

Нарешті знайшлися добрі люди! Нарешті тепла і првітна хатка! Тут напевно буде добре ночувати!

ЛИС І ЦАП

Хто не знає лиса? Він все є хитрий та меткий. А цап... що ж цап — він має бороду й сильні роги, але розуму має дуже мало. Часто люди кажуть: "Ти нерозумний, наче цап."

Одного разу лис і цап здружилися і помандрували в далеку дорогу. Йшли та йшли від самого ранку. Йшли дружненько вкупі, гомоніли та весело підскакували. Сонце все сильніше пригрівало, а коло полудня вже й добре припікало. Нема нічого дивного, коли обом друзям захотілося дуже пити. Але, на жаль, не було ніде ні ставка, ні річки, ані жадної копанки...

Лис понишпорив навколо і натрапив на глибоку копанку, куди обидва вони й вскочили. Досхочу напилися, але вилізти... трудніше. І каже лис до цапа:

—Дорогий мій друже, цапе, ось ми напилися та тепер мусимо якось звідціля дістатися. Я малий, тому вискочу на тебе, а ти підсади мене своїм лобом. Коли ж я буду вже на горі, схоплю тебе за роги й витягну з криниці.

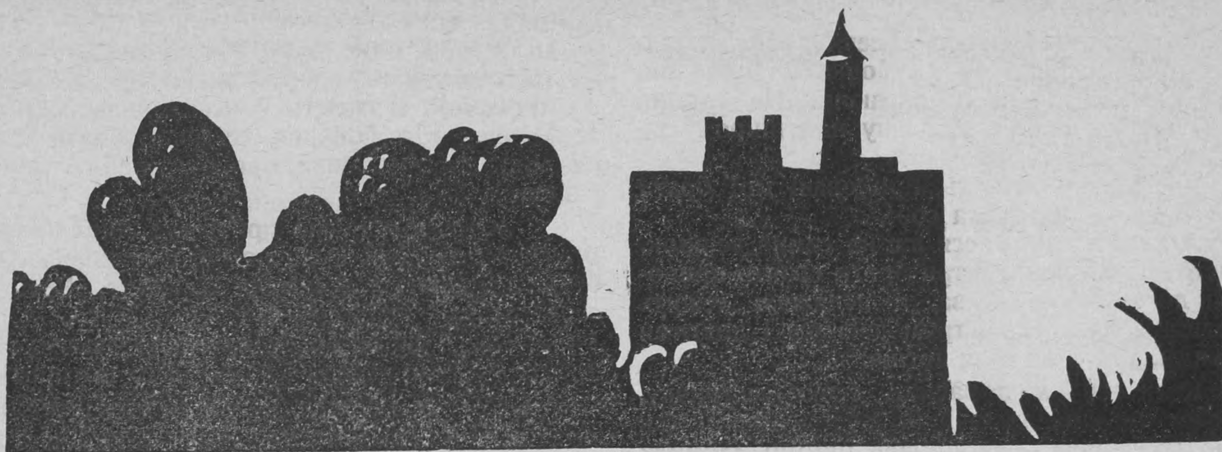
Лисова думка припала цапові дуже довподоби. Одначе, коли цап допоміг лисові вибратися з криниці, то хитрий лис засміявся і сказав:

— Ха - ха - ха! Коли б ти мав розум, то не ліз би в криницю. А тепер подбай сам, щоб вилізти на верх , може тобі вдасться. А тим часом я піду далі. Прощавай цапе!

І зрадник лис пішов, залишаючи бідного цапа напризволяще. Що потім сталося з цапом, я не знаю. Але гадаю, що на другий день зранку прийшли люди по воду, витягнули його з криниці й заперли до хліву.

Ото ж,слухайте моеї ради: — Стережіться лиса зради!

БАБУСЯ КАЛИНА

КНЯЗІВНА ЛЕБІДЬ

Серед густих лісів, над глибоким озером, на стрімкій скелі стояв білий замок. В ньому жив старий-старий, мудрий князь. Він мав трьох синів: найстарший звався Кий, середущий Щек, а наймолодший Хорив. А ще молодша від його трьох синів, була його доня — князівна Либедь.

Одного дня покликав старий князь до себе своїх синів і каже так:

— Не вік вам вікувати в батьківському замку, не вік вам прославлятися батьківською славою. Ідіть в світ широкий, здобувайте собі слави голосної, муруйте замки міцні, кам'яні.

— Добре, батьку, —відповіли охоче брати, — Ми чим скорше рушимо в дорогу.

Сестриця Либедь їм сорочки попрала в озері, висушила на сонці. Напекла паляниць в далеку дорогу. А три брати тимчасом луки й стріли оглядали, коней годували й напували.

Сивим ранком до схід сонця рушили в дорогу. Тільки чути було за ними пісню голосну і відгомін бистрої ходи коней.

Минає рік, минає другий, про Кия, Щека і Хорива ні вісточки. Минає третя весна, старий князь сиву голову на груди клонить, тяжку думу думає. Сильно журиться. А князівна Либедь виходить на стрімку скелю, простягає до вітру руки й каже:

— Вітре буйний, вітре бистрий, скажи правдоньку мені. Чи брати мої милі живі та здорові?

— Князівно Либедь, скажу правдоньку тобі. Живі твої милі брати, але трапилася їм страшна пригода. Спитай місяця, він тобі більше скаже.

— Місяцю срібний, місяцю ясний, скажи правдоньку. Яка страшна пригода сталася моїм братам?

— Князівно Либедь, скажу правдоньку тобі. На високій горі, над бистрою рікою твої брати сидять в ланцюги закуті. Стереже їх лютий Див.

Князівна Либедь на високу вежу виступає, до сонця руки простягає й каже:

— Сонце золоте, сонце всевидюче! Порадь мені, як братів моїх милих врятувати?

Пустило сонце до ніг князівни золоту стрілу, скотило сонце в руки князівни золотий клубок. Промовило:

— Князівно Либедь, слухай добре моєї поради: кинь на землю золотий клубок і йди за ним. Він доведе тебе до твоїх братів. Візьми у руки золоту стрілу і подай її найстаршому

братові Києві. Хай нею він уб'є страшного Дива.

Вклонилась князівна сонечку, взяла стрілку і пішла слідом за клубочком. Йшла бистро, день і ніч не спочиваючи. На сьомий день клубок привів князівну над широку ріку, під високу гору.

— Це там ,мабуть, приковані мої брати мучиться, — подумала собі.

А клубок викотився аж на самий вершок. Дивиться князівна: її три брати стоять приковані до міцного дерева, а недалеко лежить страшний птах із гострим дзюбом і довгими кігтями. Він спав біля вогню.

Коли брати побачили свою сестричку, сильно перелякалися, щоб лютий Див її так само не забрав. Але Либедь бистро зломила гілку з дерева, вирвала пасмо свого волося і зробила лук, подаючи його разом із золотою стрілою найстаршому братові Києві. Брат руки з кайданами тяжко підносить і приціляється до Дива. Натягає тетеву, стрілу пускає і ціляє Дива просто в груди. Стрепенувся Див, дико крикнув, бо стріла лиш ранила його, до серця не дійшла.

Тоді князівна Либедь впала на коліна і з розпукою закричала:

— Сонце золоте, рятуй!

Повіяв дужий вітер. Зламав дерево й кайдани порвав. І замість блискавок злетіли на землю три золоті списи. Вхопили брати списи і кинулися на Дива, прокололи його серце і забили його.

Після того радісно привітали Либедь три брати й дякували їй за поміч, а князівна Либедь від щастя обнімала їх міцно. Врешті сказала:

— Ходімо бистро до батечка старого, він тяжко журиться вами. Ходімо його потішити!

— Стрівай, сестро, — промовив найстарший брат, — тут на цій горі ми місто побудуємо. І будемо тут дружньо разом жити.

Князівна Либедь радісно засміялася:

— Хай сонце золотить його верхи!

А Щек і Хорив враз сказали:

— Хай місто Київ зветься!...

І виросло на цьому місці величне місто із золотоверхими церквами, що називається з тих пір і до нині — Київ.

Г. С.

ЯК ДМИТРИК ВОВКА НАЛЯКАВ

'Гляньте, мамо! Пада сніг!
Степиться дрібненько.
Ну, пустіть хоч за поріг!' —
Просить Дмитрик неньку.

'Я вдягну свій кожушок
Теплі черевики,
Побіжу хоч на часок, —
Бо ж там сніг великий!

Діда з снігу я зліплю
Десь тут, коло хати,
Дрюк у руки дам йому,
Щоб Вовка злякати!'

Миттю вискочив на двір,
Почав сніг качати;
Прийшли Петрик, Зенко Тхір,
Щоб допомагати!

І зліпили вони вмить
Діда — запорожця:
Замість шаблі — дрюк держить
Та ще й люльку смокче!

А як Вовк старий прибіг,
Та витріщив очі:
Стоїть з дрюком страшний дід,—
'Мабуть бити хоче!

Ну, й недобрий людський рід, —
Шкодує ягняти!
З пересердя може Дід
Й ребра зрахувати!'

Так голодний вовк сказав
Та мерщій втікати:
І з тих пір він обминав
Дмитрикову хату.

Сніжок пада на дворі,
З вітрами жартує;
Сидить Дмитрик у теплі
Та з Вовка глузує!

Ольга Басараб

"За кров, за сльози, за руїну,
Верни, верни нам Україну!"

(Слова О. Басараб, написані перед смертю кров'ю в тюрмі на стіні.).

Ольга Левицька-Басараб походила із священичої родини. З дитячих літ осталася круглою сиротою. Її життя було дуже тяжке, але вона вміла поборювати всі труднощі, які зустрічала на свому шляху. Ольга Басараб ціле своє життя присвятила боротьбі за визволення України.

Не тільки в дитинстві вона мала мало радощів. В подружньому житті вона перенесла велике горе: місяць по шлюбі її чоловік вступив до війська і загинув на війні. Але Ольга не заломилася. Вона мужньо перенесла горе, і після першої світової війни посвятила себе цілком підпільній праці в УВО. І тут знайшла вона свій кінець: поляки її зловили, посадили до вязниці та немилосердно катували. Але Ольга знайшла в собі сили видержати найлютіші муки і мужньо зустріла смерть. Це сталося в ніч на 13 лютого, 1924 року.

——=«•»=——

О. ТЕЛІГА

ЗАСУДЖЕНИМ

Як ми можемо жити, сміятись і дихать?
Як могли ми чекати — не битись, а спать
В ніч, коли у в'язниці спокійно і тихо
Ви збиралися вмерти у шість двадцять п'ять.

І коли приволікся заплаканий ранок,
Вас покликала смерть у похмурій імлі —
А тепер наші душі і топчуть і ранять
Ваші кроки останні по зимній землі.

А тепер в кожнім серці пожежу пригаслу
Розпалили ви знову — спаливши життя.
І, мов гімн урочистий, мов визвольне гасло,
Є для нас двох імен нерозривне злиття.

Над могилою вашою тиша і спокій,
Та по рідному краю — зловіщі вогні.
І піти по слідах ваших скошених кроків
Рвучко тягнуться сотні окрилених ніг.

О. КИЇВЛЯНКА

НА СМЕРТЬ ОЛЬГИ

13-го лютня, 1924 року. Сірість монотонних хвилин безнадійного будня, нарід, що спливає кров'ю в непосильній борні, розгнузданий шал жорстокого ката, страхіття брудної тюрми... І на цьому жахливому тлі кров'ю виписане ім'я: Ольга Басараб. Її замучено в цей день за те, що вона жила для свого обездоленого народу, за те, що не пам'ятала про себе, забувала власний труд, лікуючи рани на тілі єдиної Батьківщини. Вона була між першими, що кинулися нестримною лавою у бій з ворогом, що намагалася високо нести пошматований прапор української Державности. Її гаряче, повне фанатичної любови до Рідного Краю серце билося в ритмі з іншими палкими серцями, її очі горіли бажанням чину, готовістю жертви й посвяти. За нею стежило безліч очей, намагаючись наслідувати стиль її посвяченого Батьківщині життя. Але слідкували за нею і хижі очі лютого ворога, напружено спостерігаючи кожний її рух. Гоністі прагнення невинної крови, вони не обмежились до обсервації: одного дня її схоплено і завезено до страшної тюрми. Жінка, — думали кати, — вона зрадить

(Продовження на стор. 20)

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА — РЕДАКТОР КОРАБЕЛЬНОГО ЖУРНАЛУ

Д-р С. Парфанович по дорозі до Америки.

Серед інших цікавих матеріялів із життя останньої української еміґрації, що зберігаються в Архіві й Бібліотеці Української Вільної Академії Наук (УВАН) у Вінніпеґу, на окрему увагу заслуговують однодніки й журнали, видавані еміґрантами вчасі подорожі на Атлянтійському океані до Америки.

На кораблі "Ґенерал Стюарт", що їхав з Европи до Ню Йорку з початком грудня 1949, появилося 9 чисел газети "Українець" під редакцією відомої нашої письменниці д-ра Софії Парфанович, що з Авґсбурґа з Німеччини переїхала до Толідо, в Огайо. Д-ра Софія Парфанович є визначним лікарем, письменницею і громадянкою. Вона є першою жінкою що на Західно-українських землях виборола собі право стати незалежним лікарем і тим широко відкрила браму до самостійного життя і для інших жінок.

Вона є дуже популярним лікарем-ґінекологом, автором 600 сторінкової книжки "Гігієна Жінки" і багатьох інших медичних книжок.

Як письменниця Софія Парфанович відома вже з кінця двадцятих років, зокрема на протязі восьми років працювала як редактор широко-знаного журналу "Відродження".

В 1937 році вийшов том її новель "Ціна життя." Вже на еміґрації знайшли свого чисельного читача її дальші книжки. — "Загоріла полонина" і "Інші дні".

"Тепер я маю одну життєву мрію" — каже письменниця "видати скриню творів, яку везу зі собою, серед них роман з історії однієї клініки, повість про Бойківщину, два роди мемуарів та кілька оповідань"......

Громадська праця Софії Парфанович нерозривно зв'язана з її діяльністю лікаря і письменниці. Особливо багато уваги присвятила вона роботі в жіночих організаціях, як у краю так і на еміґрації.

НА СМЕРТЬ ОЛЬГИ

(Закінчення з стор. 19)

і видасть співробітників! Так думали кати і тріюмфували заздалегідь. Але жінка мовчала... Її катовано в безприкладно страшний спосіб, розривано тіло на куски і завдавано нелюдський біль. Дарма, все дарма... Вона мовчала, як лицар, як герой. Її бліді уста, затиснені корчем страждання, не розімкнулись ні на мить, зберігаючи навіки святу тайну друзів. Тільки сірі, безнадійні тюремні мури були німими свідками її мук, від яких — здавалося б і вони могли б похитнутися, з її нечуваного геройства.

Сірий день лютня спливав брудним потоком у тюремні віконця, десь по містах і селах бурлило життя, а у в'язничій келії конала українська жінка — революціонерка, жінка—героїня. Конала Ольга. Зломаним поглядом обводила келію, а в серці ясніше розгорялось полум'я безмежної любови до України. Конала Ольга... І болючим зойком здригався вітер, і скрикували плями помсти за смерть.

Ольга заснула навіки, заснула під похоронну симфонію вітру, під зойки в'язнів, але й під непереможний спів власного святого серця. Господь прийняв її світлу душу і упокоїв навіки. А сповнені пошаною і любов'ю серця сотень тих, що прийшли після неї, сплели їй безсмертний вінок. В пам'яті нашій живе вона вічно, закликаючи до праці, посвяти, до змагу за вимріяну волю.

За краще завтра. За Тебе, Україно!

("Шлях Молоді", 1948 р.)

З НОВИХ ВИДАНЬ

Публікації Українських Вчених Жінок на еміграції

Коли іноді в українській пресі подаються вістки про публікації українських жінок, то це звичайно поетичні чи журналістичні видання. Мало кому відомо, що в нашій найвищій науковій установі на еміґрації в Українській Вільній Академії Наук (УВАН) видано в останньому часі декілька наукових праць українських учених жінок. Із списка видань УВАН за рр. 1945 — 1950 ми відзначуємо такі публікації:

1. Ганна ЗАКРЕВСЬКА: Четвертинні відклади українського Полісся в межах Наддніпрянщини.
   Авґсбурґ 1948. Ціна $0.75.
2. Н. ОСАДЧА - ЯНАТА: Лікарські рослини, що їх уживає населення Правобережної України в народній медицині. Авґсбурґ 1949. Ціна $0.75.
3. Н. КОРДИШ: Рибальство Трипільської культури.
   Авґсбурґ 1949. Ціна $0.30.
4. Крім цього в друку знаходиться праця проф. Н. Полонської - Василенко "Палій і Мазепа."

Думаємо, що кожній із нас цікаві праці наших учених жінок. Їх можна легко дістати пересилаючи замовлення враз із грішми на адресу:

UVAN, Box 3591 Station B.,
Winnipeg, Man., Canada.

Е. СИТНИК

МОЇ СПОГАДИ З НАГОДИ ЮВІЛЕЙНОГО СВЯТА О У К В ВІННІПЕГУ

Невже ж це справді проминуло двадцять років серед організаційної праці в рядах ОУК?

Так, проминули вони, непомітно, під час різних творчих задумів, в милій атмосфері дружньої співпраці...

І тепер, приготовляючись до великого нашого свята, перед очима встають картини наших двадцятилітніх трудів в рядах ОУК.

Згадуються тяжкі часи, коли ми тільки організувалися, — це були часи великого безробіття в Канаді, але ми цього не боялися. Ми не жаліли тяжко запрацьовані гроші віддати на добрі цілі.

Недоля нашої поневоленої Батьківщини лежала нам на серці, ми хотіли їй допомогти. Ми організувалися, щоб спільними силами докласти й свою цеглинку в розбудові її національного життя. І ми не помилились. За цих 20 років ми таки багато допомогли нашому рідному краєві. Тисячі долярів пішло на політичних в'язнів, Рідні Школи, на інвалідів, визвольні справи, для української політичної еміґрації після другої світової війни. Крім того великі суми пішли до Червоного Хреста, як допомога для канадійського війська під час війни. Не раз доводилося правно заступатися перед урядами та полагоджувати різні формальності в справах переїзду українців до Канади. А скільки положено труду у вихованні нашої молоді й жіноцтва, скільки робилося на різні теми рефератів і доповідів! Наша організація дбала не тільки за український нарід на наших рідних землях, але й старалася у внутрішньому нашому житті різними порадами, взаємною допомогою, матеріяльною і моральною розбудувати українське громадянство в Канаді.

Пригадується мені один момент із життя нашої організації: в часах того страшного безробіття членки ОУК зорганізували кухню для наших членів і членок, які переживали страшну матеріяльну нужду не маючи праці. Членки ОУК відривали від свого нужденного заробітку гріш і за ті кошти годували велике число українців й українок. В ті тяжкі часи найбільше пізнавалася дружба між нашими членками. Багато з них роз'їжджалося по Канаді за працею, а коли знаходили для себе, підшукували і для других безробітних членок. Так ми допомагали собі і другим,і ніколи не жаліли ні труду ні грошей. У нас на думці в першу чергу було добро всіх українців.

Про це все знають і пам'ятають наші піонерки, які творили наш Відділ у Вінніпеґу, і хоч вже багато з них виїхало до других міст Канади, ніколи не забудуть вони ті радісні й тяжкі моменти на початку нашої організації.

Дорогі Членки Піонерки та Основниці нашого Відділу у Вінніпеґу. Хоч Ви тепер далеко від нас, звертаємося до Вас: пані Проців, пані Дунець, пані Рабець і пані Вишневська з Торонта, Онт., пані Бідочка з Содбури, Онт., пані Дячун із Монтреалу, Кве., пані Мотта із Ст. Кетеринс, Онт., пані Найчук із Саскатуну, Саск., приїжджайте всі на наше велике свято, щоб відзначити разом з нами цей великий момент.

Членки-Піонерки, Ви, які дали початок нашому Відділові, Ви, які стоїте твердо й непохитно від самого початку в рядах нашої Організації, Ви, яких не зломали ні невдач,і ані труднощі. Ми пам'ятаємо Вас в творенні нашого Відділу, завжди згадуємо і високо цінимо і тому щиро бажали би з Вами спільно відсвяткувати цей щасливо дожитий день — день двадцятої річниці наших трудів в рядах ОУК.

Приїжджайте, ждемо на Вас!

ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛІВ ОУК

СОДБУРИ, ОНТ.

У вівторок 13 грудня 1949 р. заходом Відділу ОУК дуже приємно проведено Андріївський вечір.

В цей вечір учасники хору, під дириґентурою пана Веселовського, зійшлися на пробу. Під час проби хористи зауважили, що якось підозріло багато членок, членів, та наших прихильників хлопців і дівчат сходяться до залі. Починали розпитувати і довідалися, що Відділ ОУК хоче зробити якусь несподіванку.

І дійсно, жінки починають застеляти столи, накладати пампушки й коржі, ставити миски, а під ними щось ховають. Нарешті всі присутні довідуються: Андріївський вечір! А ті всі приготовлення, це для ворожіння, щоб дівчата довідалися про свою долю.

Кінчилася проба. На залю входять упорядчиці вечора, пп. А. Курилів, С. Матейко і С. Парчевська. Закликають всіх присутніх до участі, а тут вже і кава гаряча появилася і перекуска.

Але це ще не все. Хтось входить у залю.

Всі дивляться, аж то циганка прийшла, щоб кожному поворожити. Всіх огорнув веселий настрій, по залі лунають сміхи, жарти, а згодом і співи.

ОШАВА, ОНТ.

Дня 22 грудня членки Відділу ОУК улаштували маленьку несподіванку з нагоди іменин Анни для пані Юркевич. На цей вечір запрошено найближчих знайомих, і коли вже всі зійшлися, пані Юркевич була дуже заскочена цею несподіванкою, побачивши, що стільки гостей зійшлося до її хати.

Коли вже всі зібралися, забрала слово голова Відділу пані Гонта, яка побажала в день іменин пані Юркевич щастя, здоров'я і многая літа, а в імени організації щиро подякувала нашій членці за її довголітню жертвенну працю для добра нашої Організаціїї та українського народу. Потім передала від всіх гостей скромний подарунок, але даний від щирого серця на добрий спомин. Пані А. Юркевич була дуже зворушена і від всього серця дякувала за милий подарок і за цілу несподіванку, яку їй улаштовано. Вона заявила, що і на далі буде працювати з усіх сил для нашої Організації та для українського народу.

По цьому наступила перекуска, яку принесли зі собою членки, а панство Юркевичі зі свого боку так само нічого не жаліли для своїх гостей. При такій милій гостині членки не забули за свої організаційні обов'язки і п. Ґонта закликала всіх присутніх перевести збірку на пресовий фонд ОУК. Жертви зложили: по $2.00 — П-во Юркевичі, по $1.00 — М. Грайник, Вікторія (дочка), А. Турецька, Н. Ґонта, А. Лахман, К. Черевата, по $00.50 — П. Башуцька, М. Черевата. Решта дрібні пожертви.

При цьому слід підкреслити, що пані А. Юркевич, як рівно ж і пан Юркевич є членами нашої Організації від самого заснования УНО й ОУК. Пані Юркевич своєю щирою працею і своєю жертвенністю заслуговує на велику пошану і любов. На протязі довгого часу була скарбничкою у Відділі ОУК, доброю господинею у нашому Відділі, обов'язки завжди сповняла й сповняє без нарікань і ніколи не відмовлялася від праці. За це належиться її щира подяка від нашої Організації.

Членка ОУК.

ПОЙНТ ПІЛІ, ОНТ.

Дня 22 грудня 1949 р. Відділ ОУК улаштував з нагоди іменин Анни скромний вечір. Спочатку о. Боднар відправив Службу Божу, а потім членки ОУК приготовили перекуску. Під час приємної розваги переведена збірка, яка винесла $8.50. Частину з тої збірки, а саме $5.00 вислано на пресовий фонд "Жіночого Світу".

Секретарка.

ГЕМІЛТОН, ОНТ.

Дня 15 січня ц. р. відбувся спільний з братніми організаціями Святий Вечір, який пройшов із добрим успіхом.

ВАЛ Д'ОР, КВЕ.

Дня 15 січня ц. р. відбувся спільний із філією УНО Святий Вечір.

РІЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ ОУК

ОШАВА, ОНТ.

Дня 18 грудня 1949 р. відбулися Річні Збори Відділу ОУК, на яких вибрано слідуючу нову Управу:

А. Турецька — голова, Н. Ґонта — заступниця голови, А. Лахман — рекордова секретарка, Л. Башуцька — фінансова секретарка, М. Грайник — скарбничка, Н. Ништа і А. Пилипів — контрольна Комісія, М. Зелінська — членка управи, А. Турецька і К. Маркушевська — відвідувачки хворих, А. Юркевич і К. Маркушевська — господині, А. Лахман і К. Коваленко — представниці до КУК.

КІРКЛЕНД ЛЕЙК, ОНТ.

В місяці грудні відбулися Річні Збори Відділу ОУК, на яких вибрано слідуючу нову Управу:

А. Возьна — голова, А. Коземчук — заступниця голови, О. Грицишин — секретарка, О. Семенюк — скарбничка, Т. Міґус — членка управи, А. Фенюк, Ю. Міґус і А. Болехівська — контрольна комісія.

САСКАТУН, САСК.

Дня 32 грудня 1949 р. відбулися Річні Збори Відділу ОУК, на яких вибрано слідуючу нову Управу:

А. Павличенко — голова, Т. Найчук — заступниця голови, М. Валько — 2. заступниця голови, І. Рошак — секретарка, А. Гнатюк — скарбничка, І. Рошак і С. Вовк — кореспондентки, Ф. Перчишин і М. Бедзик — референтки Золотого Хреста, М. Романів — господиня, А. Камінська — референтка принять, М. Заячківська, П. Васараб, і А. Костишин — контрольна комісія.

ВАЛ Д'ОР, КВЕ.

Річні Збори відбулися 20 грудня 1949. Вибрано слідуючу нову Управу:

Н. Андрусишин — голова, А. Сверид — заступ. голови, Л. Зарицька — секретарка, О. Ключковська — скарбничка, М. Смолій— членка управи, П. Гнатюк, М. Крук, Е. Столярчук — провірна комісія, Т. Лукій — господиня, А. Босий — бібліотекарка.

ТОРОНТО (місто), ОНТ.

Річні Збори Відділу ОУК відбулися дня 4-го грудня. Вибрано слідуючу нову Управу Відділу:

О. Заяцева — голова, А. Михайловська і М. Онисько — заступниці голови, М. Ребриц і Т. Меригдлод — секретарки, С. Проців — фінансова секретарка, М. Фуртак — скарбничка, А. Ковальчук — членка управи, В. Мочерняк, М. Дунець, С. Гевчук — членки провірної комісії, А. Глушек, К. Щур, М. Семчій, І. Назаревич і М. Яремко — господині, П. Подільчук, В. Паладійчук, С. Хахула і В. Воробець — комітет хворих, А. Трач і А. Мигдій — комітет Рідної Школи, М. Партика і Т. Романишин — комітет допомоги новоприбулим українцям, А. Кривольчук, А. Михайлов — Визвольний Фонд, М. Дунець, О .Кульчицька, П. Войтович і В. Паладійчук — представниці до Канадійської Жіночої Ради, С. Проців, А. Кривольчук, — делеґатки до КУК, П. Подільчук, Т. Довжинська, А. Адамович і А. Теребуш — ґардеробниці.

СТ. БОНІФАС, МАН.

Річні Збори Відділу ОУК відбулися дня 18 грудня 1949 р. Вибрано слідуючу нову Управу Відділу:

О. Стебницька — голова, П. Каптій — заступниця голови, С. Вель — секретарка. К. Хам — скарбничка, А. Стефанишин —членка управи, А. Копичанська — представниця до КУК, К. Хам — кореспондентка, Й. Каптій — представниця до Червоного Хреста, А. Копичанська, А. Головата, Б. Нагірна — господині, О. Юзвишин, А. Ендрус, К. Хлібойко — провірочна комісія.

ВАНКУВЕР, Б. К.

Річні Збори Відділу УОК відбулися дня 4 грудня 1949 р., на яких вибрано нову Управу:

Б. Боднарчук — голова, А. Трач — заступниця голови, Д. Лазорко — секретарка, Г. Юзва — фінансова секретарка, М. Шарик — скарбничка, К. Трач — господиня, К. Боднарчук — помічниця голови, К. Дуда, М. Неділя і П. Юзва — контрольна комісія.

ПОРТ АРТУР, ОНТ.

Дня 1. січня 1950 відбулися Річні Збори на яких вибрано слідуючу нову Управу:

М. Балик — голова, Т. Трач — заступниця голови, В. Гуцал —секретарка, П. Бик — скарбничка, О. Кристаловіч — членка управи, Г. Хомяк і О. Бомок — контрольна комісія.

ЗАХІДНЄ ТОРОНТО, ОНТ.

Дня 11. грудня 1949 відбулися Річні Збори, на яких вибрано слідуючу нову Управу:

П. Даниляк — голова, п. Ґонта — заступниця голови, п. Бойко — секретарка, п. Прибитківська — кореспондентка, п. Ницівка — скарбничка, п. Романик і п. Півторак — господині, п. Виговська — управителька ґардероби, п. Савчук і п. Кравецька — представниці до КУК, п. Савчук, п. Кучер і п. Дублянська — контрольна комісія.

АЙТУНА, САСК.

Дня 11. грудня 1949 відбулися Річні Збори, на яких вибрано слідуючу нову Управу:

Д. Обух — голова, М. Галінчак — заступниця голови, А. Обух — секретарка, М. Перста — фінансова секретака, А. Іваначно — скарничка, Н. Харандюк, Н. Шпільчак і Д. Кушніренко — господині, Н. Шпільчак, А. Ташкович і А. Шпільчак — контрольна комісія.

СТ. КЕТЕРИНС, ОНТ.

Е. Піжицька — голова, М. Боровська — заступниця голови, А. Москаль — фінасова секретарка, П. Поспіх — скарбничка, А. Мота і М. Болібрух — господині, П. Перчишин — членка управи, Ю. Паньків, А. Рогожинська і З. Мороз — контрольна комісія, П. Перчишин Е. Піжицька — шкільний комітет, А. Мотта, Е. Долішна і А. Власій — комітет для висилки пакунків, З. Мельник — культурно-освітня референтка, С. Гадуняк — заступниця культ.-освіт. референтки, А. Горбач — представниця до КУК.

ДО ВІДОМА ЧЛЕНКАМ ОУК

Оцим повідомляємо усіх членок нашої Організації, що на підставі рішення Центральної Управи ОУК з дня 16 січня, 1950 р., Організація Українок Канади вступила в члени Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (з осідком у місті Філядельфія, ЗДА.).

Ближчі інформації будуть подані в наступному числі "Жіночого Світу" та в обіжнику ЦУ ОУК.

Центральна Управа ОУК.

РІЗДВЯНА ВЕЧЕРЯ ВІДДІЛУ ОУК ІЗ БРАТНІМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

ОШАВА, ОНТ.

Дня 15 січня ц. р. заходом Відділу ОУК відбулася спільна Різдвяна Вечеря в Домівці УНО, на якій зійшлося все наше членство і наші симпатики. Це традиційне свято відкрила голова Відділу пані А. Турецька. Пояснивши значення й ціль Різдвяної Вечері, попросила всіх присутніх до столу. Вечерю розпочато колядою "Бог Предвічний". Дальше ведення програми під час вечері пані А. Турецька передала голові Філії УНО — п. В. Грайникові. Після вечері п. В. Грайник забрав слово. Він звернувся до всіх присутніх з теплими словами, пригадуючи, що наші рідні брати на українських землях в це величне свято напевно не можуть засісти спільно до столу, як ми, які маємо всього по достаткам. Вони напевно зараз голодують і жадні почути традиційне слово "Христос Раждається". Закуті в кайдани, оплакують свою долю й очікують Божого милосердя.

Слідуючим промовцем був молодий адвокат, який в своїй щирій промові підкреслив значення української традиції, і взивав, щоб українці ніколи не занедбували своїх звичаїв, обстоювали їх перед другими національностями і ніколи не забували, що вони є українцями.

Гостею на Різдвяній вечері була пані Ю. Возьна, яка недавно приїхала із своєю родиною з Польщі. Коли її покликано до слова, з жалю не могла багато сказати, тільки висловила думку, що ми всі мусимо бути дуже щасливі, живучи на канадійській вільній землі. Ми можемо вільно стрічатися і гоститися, а там, під окупацією совєтів наші рідні не можуть не тільки сходитися, але навіть говорити між собою не можуть, щоб потім не були вислані на далекий Сибір.

Наступним бесідником був п. В. Вацко, який середечно подякував членкам ОУК за добре приготовану вечерю і висловив радість із того що всі присутні мали нагоду спільно засісти до Різдвяної Вечері.

На кінець пані А. Турецька висловила свою вдячність всім гостям, які прийшли звеличати це свято, колядникам, які в часі Різдвяних Свят ходили колядувати, подякувала всім присутнім і неприсутнім, які добре приймали колядників і давали їм щедрий дар.

Не дивлячись на те, що надворі був сильний дощ, на Різдвяну Вечерю зійшлося багато гостей. Всі мали піднесений святочний настрій, викликаний промовами і смачною вечерею, яка була приготована по нашому традиційному звичаю — із 12-ти пісних страв, за що велике признання членкам ОУК. Управа Відділу ОУК в Ошаві складає всім гостям щиру подяку за пожертви в сумі $28.00, яка пішла на організаційні видатки.

Управа Відділу ОУК.

ЮВІЛЕЙ

Двадцятипітнього Існування Відділу Організації Українок Канади у Вінніпеґу, Ман.

Дня 12 лютого' 1950 р., Відділ ОУК у Вінніпеґу, Ман., відсвяткує ювілей двадцятипітнього існування свого Відділу. Щоб величаво відзначити речинець своєї 20-літньої праці, Відділ О У К призначає день 12 лютого на це свято.

ПРОГРАМА ЮВІЛЕЮ:

1) Вранці відбудеться БОГОСЛУЖЕННЯ за померших членок, та молитва за здоров'я членок, що стоять у рядах ОУК і щиро працюють для добра організації та українського народу.

2) О 1-ій годині в домівці УНО відбудеться СПІЛЬНИЙ ОБІД з привітальними промовами та відповідно підібраною програмою. Підчас обіду відбудеться виставка народнього мистецтва: вишивок і різьби.

3) Ввечір о 8-ій годині, в залі УНО, відбудеться СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ. Перша частина: концерт присвячений памя'ті патронки нашої організації героїні О. Басараб. Друга частина: врочиста ювілейна програма.

Запрошуємо всіх членок ОУК, наших прихильників, а особливо членок-піонерок з Торонта, Содбури, Монтреалу, Ст. Кетеринс, Саскатуну й інших міст та околиць Канади.

Приходьте всі, щоб разом із нами провести цей радісний день, річницю наших 20-тилітніх досягнень та праці! До побачення на нашім ювілею!

ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛУ ОУК, Вінніпеґ, Ман.

СТЕФАНІЯ МАЦЕНКО

"Благослови, Мати, Весну Закликати"

Хоч морози ще не уступили й холодні вітри та сніговії все ще нам нагадують про присутність зими, в усіх нас, жінок, підсвідомо серце наше тріпочиться на саму згадку, що ось-ось настане весняний час, сонце, квіти... Хіба ж не поборе всемогуче сонце цей непривітний час і не докаже, що воно має життєдайну силу? Хто б сказав, що до весни ще далеко? Ні, це не так! Весна тут близенько, мов із-за рогу виглядає і чекає на наш привіт!

І втіха і турботи на передодні приходу весни: які сукенки, який капелюшок? Яка зачіска під тим капелюшком, які черевички? А чи до того всього нададуться рукавички нашого улюбленого кольору? Голова повна думок, хвилювання й різноманітних плянів.

А що принесе мода? Що мені треба додати? Що відновити? Здається все так просто і ясно, але разом з тим клопоту багато. І що купити і як його зробити, та й від чого починати? Це ж не жарт! Весна йде, і кожній з нас хочеться бути як та весна запашна.

Стаю перед зеркалом і думаю: Що ж буде із зачіскою?

Волосся треба обстригти коротко і скромно зачесати. На цю зачесану голову вдягнути маленький, пасований капелюшок.

Це не все. А якого кольору сукня або костюм (сут)?

Провідним кольором цієї весни буде темно-синій. Можна його оживлювати червоним або білим. Треба тільки не забувати, що найбільше модний кольор для вас буде той, який вам найкраще личить.

В жакетах буде більше жіночости, м'якости, це значить — більше вільної форми. Спіднички прості, вузенькі і дещо коротші — 13—15 цалів від землі.

Сукні будуть з легких матерій: прозорі шовки, шифони, шовки з узорами (принт) у веселих радісних кольорах, льняні матерії, навіть легко-прозорі вовняні.

Окремі барвисті блюзки й спіднички будуть на першому місці. Спробуймо, наприклад червону — оксамитову (кордюрой) спідничку і блюзку з вовняної джерсі (вул джерсі) кольору меду, або малинову блюзку із сірою спідничкою.

Окремі жакети можуть бути жовті, рожеві, маково-червоні, сині і жовто-зелені (лайм).

Танцювати підете у короткій вечірній сукні, яка обов'язково буде зроблена з тюлі, сітчастої матерії (нет) або шифону, які так мило підкреслюють жіночість.

Сподіваємося, що цього року появляться нові кольори черевиків: кольору шампанського вина — жовтаво-прозора краска (шампейн), і пшениці (гвайт). Черевики будуть закриті, з дуже високими каблуками.

Це так на перший погляд, кинений в зеркало. Не забуваймо що ми є цілий час на очах у людей і тому мусимо бути завжди дбайливо вдягнутими.

Закритий стоячий ковнірець додає струнких ліній до вільно спадаючого ззаду жакету. Спідниця допасована, біля поясу зашивка.

І. В.

ЗЛОЧИН д-ра КОМАРІВСЬКОГО

(Продовження).

— Гей, ану — по воду! — наказав Боцманюк і сам підняв голову Юрія собі на коліна: очі були заплющені, уста бліді, але теплі ще. Боцманюк подивився на сухий відламок смереки і вмить зміркував: ніщо інше, лише грім мусів надчімхати верх смереки і вона, падаючи, кинула тим непотрібом у лісничого. Хтось надбіг із глечиком води і з розгоном жбурнув нею в лице лісничого... Боцманюк потряс Юрієм раз, другий, третій... Потер виски, аж шкіра скорчилася, ще раз потряс лісничим... А коли рубач знову розмахнувся з водою, Боцманюк здержав його долонею:

— Не мучте чоловіка... він з Богом має порахунки...

— Мати Христова, таж він не живе! — заверешав молодий рубач.

— Йой, лісничий наш не живе... — вже тихіше передав цю страшну вістку смерекам і долам.

Боцманюк обережно зложив голову Юрія на смеріччя й подивився по громаді струпішілими від сильного струсу, аж почервонілими очима.

— Нема ради... хай з Богом спочиває... Скочте хто в село дати знати жандармам і жінці. Ви, мой, беріть сокири і хто хоче, хай іде додому... Я лишуся коло мерця...

Він обтер піт рукавом і сів собі на краєчку коло трупа Юрія. Рубачі не ворушилися. Стояли кожний на своїм місці, перелякані і водночас задихані від сенсації.

— Може ти, Мико, скочеш у село тай даси знати, — звернув Боцманюк очі на молодого, з лицем дівчини й відчиненими молодими устами, парубка.

Хлопчисько закліпав очима і проковтнув зайву слину, що її нагнала на язик несподіванка:

— Та... я можу скочити до жандармів... Мені що... за яку годину буду тут, але... я пані не дам знати, це... хай туди піде хтось інший...

Боцманюк розкусив кожне слово з надумою, але зрозумів вагу хвилини:

— Ти... мой... не балакай багато... лише іди і роби, що кажу... То я маю одного посилати до жандармів, а другого до пані? Ну, скачи...

Це був наказ, що нагадував своїм тоном дзвенкіт Боцманюкової сокири. Хлопець почервонів, аж заблис на лобі від поту, але не поступив:

— Посилайте собі, кого хочете, або самі ідіть... а я вам кажу: до жандармів піду, зараз лечу, а до пані хтось інший хай іде... Я їй цього не можу переказати...

— Ет, що з дурним говорити! Він стане тепер доправдуватись... Ану-ко, скочте який, бо я з цим дурнем не договорюся...

Селяни похнюпили очі.

— Та йдіть ви самі, вуйку, ви її найліпше знаєте... Прецінь нераз там бували... Може вам буде легше їй сказати це...

Старий Боцманюк аж обкрутився на своїм місці:

— Я? Я?... Я мав би це сказати їй? То ви аж мене знайшли до цього? Та ж я там день-у-день бував... Ей, люди, люди!...

— А видите! Вам теж тяжко сказати їй про це нещастя... а іншому, гадаєте, легко? Та ж вони недавно що пібралися... ще не мали часу, гей той казав, роздивитися добре одне на одного... а тут...

— А якби так, — просунувся ближче білявий, середніх літ, з розумним чолом чоловік, — насамперед дати професорці знати? Все то жінка жінці... якось інакше перекаже... Ну, якось делікатно, по панськи... Все то не те, як Микола влетить з виваленим язиком... Мико, підеш до професорки?

— Піду, — погодився відразу Микола.

Він кинув догурту свою сокиру й шуснув з узбіччя гори вділ із страшною вісткою під серцем:

Лісничого вбила смерека в горах!

III.

Оля Клеванюк заслонила своє серце вікном, а післанцеві кинула зпоза себе:

— Може уже йти собі.

І ніби цим випхала зайвого свідка за двері. Вхопилася обіруч за раму вікна і заплакала зовсім безчутно. Лише плечі підіймались і опадали від болю. Раптом пригадала собі, що хлопчина ще не пішов, і ніби втішилася, що має кого спитати про те, що для неї і тамтої найважніше:

— Слухай... а пан довго мучився... Чи відразу?...

Хлопець ніби на це лише ждав. Він лише відкрив уста, щоб широко й вірно-вірнесенько оповісти, як то було, як учителька знову спинила його:

— Не треба... добре... я знаю вже... смерть прийшла відразу... Прошу тебе: йди вже собі... Я зараз піду до пані...

Як був уже на вулиці, майнуло їй в голові, що можливо, він ждав на якусь заплату від неї за цю вістку.

— Юрій уже не живе... і вони всі його так любили... Ми всі його любили... Хло-

пець певно про гроші не думав... прецінь тут смерть і Юра уже не живе...

Вона повторила собі цю страшну вістку ще раз, іще раз і однаково не могла перепхати її через браму своєї свідомости. Але треба було щось робити, щось говорити, когось потішати, давати розпорядки за когось і себе, оглядати, порядкувати у своєм домі і на лісничівці... бо ж нарешті треба повірити в те, що... Юру смерека вбила.

Занурила лице у відрі холодної води: щоки приблідли, але біль з очей не хотів уступати. Змінила суконку (мала на собі без рукавів і квітчасту) і пішла на лісничівку. Обійшла село, бо не хотіла ні з ким зустрічатись, ні від кого не чути ще раз те, про що вже знала; не хотіла мати справи з порадами ані від себе, ані для себе. Проте помітно було по гуртках людей у робочий день, що вістка ця пішла вже на села підземельними ходами, як кертиця.

Серце стиснулося під грудьми і стало маленьке з переляку: а що, як вістка ця докотилася вже й на лісничівку?

— Це може було б краще так... Боже, Боже... Прийти першою з такою новиною!

А проте бігла, аж камінці розбивала по дорозі. Треба це зробити обережно та спокійно. Спокійно, хоч би власне серце мало на кусники розпастися.

Та кошмарного гостя на лісничівці ще не було: Оля випередила його. Над домиком гойдалося сонце, як чічка над дитячою колискою, а з вікон вилітали раз-у-раз білі вітрільця завісок, жартуючи з вітром. Ольга пристала на мент коло хвіртки: хай іще мінуточку буде тут спокій.

Але молода господиня доглянула її вже через вікно. Перехилилась через нього в пояс і замахала рукою на гостю:

— Заходьте... заходьте... пси припняті... Я зараз...

Видно було ще, як вона метушилас до дверей, залишила їх навстіж і побігла далі.

Зустрівшись з очима Олі, відразу ніби вирвалась з обіймів цього легкого настрою і спитала скоріше спочутливо, як тривожно:

— Що сталося, панно Олечко?...

— Мале нещастя сталося... І я відразу до вас...

— Прошу, прошу, говоріть ясніше... Кому приключилося нещастя? Зараз Юрій вернеться і ми щось зарадимо...

Ольга обвила раменами, ховаючи лице поза Оксанину шию:

— Пан Юрій не вернеться так скоро... бо його ранила смерека в лісі... і тому я прийшла до вас...

Оксана шарпнулась з обіймів і відразу натрапила на теплі, ще з джерела Оліні сльози.

— Неправда, неправда... там щось страшніше сталося!... Кажіть, ви чуєте, що я до вас говорю?

Вона схопила її обидвома руками за рамена й торгала цією міцною дівчиною, як підлітком. Раптом пустила учительку і з усім розгоном ударила себе по чолі руками.

— Ах, навіть не дали мені першій знати... Навіть!..

Вона вже не допитувала більше, відштовхнула Ольгу геть набік і вибігла із страшним криком надвір, а звідти в гори.

Ольга рванулася за нею, йдучи інстиктово за голосом охорони, що наказує в нещасті стримувати, злагіднювати і брехати. Брехати, скільки лише влізе у рямці ймовірності.

Вилетіла з хати, як з гармати: та видно страх і жаль Олі були менші, бо не додавали їй стільки сили, щоб дігнати тамту. Вона не бігла вже. Дріботіла скоренько, як млинське колесо й думала. Мусіла думати, хоч треба було тільки бігти, бігти, бігти...

Потім їй здалося, ніби свідомо залишилася позаду: нащо здалося закривати, фальшиво підмальовувати нещастя, коли ще кілька... ще кілька кроків і Оксана побачить його сама?

Думки збиті спантелику першим враженням, тепер стрибали від предмету до предмету, що не мали нічого спільного з тим, що творилося.

Постать Оксани здавалась чомусь їздцем на коні, що навскоки минав гори і доли, поринав то виринав між зеленню і блакиттю неба. По блазенськи прискакала на одній нозі сьогоднішня, ранішня їх розмова з Юрієм: не повинен він був так відзиватись до неї при Оксані. Ні, справді не повинен.

— Боже, що зі мною? Що мені приходить тепер до голови?... — жахнулася від таких думок; миттю розпорошила їх ген десь далеко, і знову вся була при Юрії та Оксані.

Добігла вже до половини гори. З усіх усюдів, як мурашки, тяглися шнурочками люди. Оксана все ще гнала собою під гору. Нагло зупинилася там, а Оля собі тут у підніжжя гори.

Було вже так близько, що можна було вже побачити голову Юрія, або навіть чути його голос, навіть його шепіт. Як? Тихо?

Оля пустилася бігти: може саме тепер треба би бігти та щось заговорити.

— Пані Оксано! — крикнула, щоб лише звернути її увагу на себе. Та навіть не озирнулася, лише, як вколена чимось гострим, пустилася з подвійною завзятістю вперед.

Ольга добігла до місця, де зупинилась була Оксана, і станула, задубіла: тамта добігала вже до хребта гори, до трупа Юрія. На хребті гори збилася купка рубачів: Оксана влетіла в той гурток, і розштовхнула його. Потім не видно було її постаті, лише чути було два — один по однім — неймовірно високі, майже нелюдські, як фабричні гудки, крики.

— Вже сталося... Боже, вже сталося... — промайнула Олі думка.

Рубачі в якійсь спочутливій, жалісній безрадності дивилися трохи оподалік на той клубок на землі з мерця й живої, яка в божевільній безтямі торгала його руками й зубами.

Оля допала її рамен:

— Залишіть, Оксано... Ходіть... чуєте? Ходіть... зі мною...

Та вчула аж тоді, як Олені руки вп'ялилися в її рамена аж до синців. Звела свої страшні очі, пошукала ними, потім раптом закричала несамовито, як пробита шпадою в саме серце:

— Геть мені звідси! Геть!! Ти... ти... суко... то через тебе сталося... Геть!!!

Вона схопилася з над Юрієвого трупа, витягнулася на всю довжінь з кулаками на Олю, але не ступивши навіть кроку, тихо покотилася на смеріччя.

— Води... дайте води! — зойкнула лише Оля і кинулася до Оксани. Хтось подав воду з того самого глечика, що ним обливали Юру: Оксана не відчиняла уст... але коли чиїсь грубі пальці розціпили їй зуби, випила кілька ковтків.

В долині мигнули кольорові шапки жандармів.

— Заберіть пані... йде комісія... — звернувся хтось до Олі.

— Поможіть мені звести пані на ноги... — попросила в людей Оля. Оксана якось дивно скоро станула на ноги. Роздивилася по людях, віднайшла Олю, може навіть пізнала її, бо спитала шепотом, щоб тамті не чули:

— Чому ці люди нічого не роблять? Прецінь сьогодні не неділя. Я мушу сказати Юрі, щоб їх відправив...

Ольга крутьнула головою, ніби хотіла обігнатись від того страшного, що бухкотіло від Оксаниної мови та її жахливо — спокійних очей, і сказала якось непевно:

— Треба йти додому, пані Оксано... Ви перетомлені... ходіть, спочинете...

Кольорові шапки жандармів підходили щораз ближче під гору. Оксана висунула руки до сонця:

— Сонце гріє... буде полудне... Юра не любить гарячих зуп... — проказала тихенько сама собі.

Ольга схилилася до неї задихана аж зіпріла:

— Оксано, Оксано... що за зупи? Хто... Боже мій... що ви говорите? Хто не любить гарячих зуп?

Хтось з людей зачув це питання, бо почали віддалятись від трупа Юрія, а скупчуватись коло Оксани.

— Бійтеся Бога, люди! — скрикнула нагло Ольга, ніби аж тепер понад усякий сумнів ствердила оцю страшну правду і повірила в неї:

— Не дивіться отак, але поможіть мені відвести пані додому... Бачите, що з панею сталося!

Страх, що з таким розгоном вирвався з Олених грудей, в ту мить облетів усіх. Від цього наче змалів біль Оксани.

— Стефане, ходіть зі мною... Я буду вести пані, а ви будете з нами...

— Добре...

— Вже полудне... а ми ще в лісі...

Ольга схопила Оксану за рамена:

— Ходім скоріше додому, Оксано!

Навіть відслонила зуби, ніби усміхаючись. Тон мови дійшов до нетрів свідомості божевільної.

— Правда? А я ще навіть вогню не розпалила на обід... а Юри щойно не видно... Ходім, — потяглася сама до руки вчительки.

Та відрухово сіпнула свою руку до себе, але зараз опам'яталася: стиснула кріпко Оксанине рамя й утрійку зійшли на доли.

(Продовження буде).

ДО НАШИХ ЧИТАЧОК

Великодні страви.

Просимо наших читачок присилати на адресу редакції свої улюблені Великодні кухарські переписи. Особливо було б бажано дістати від Вас переписи, як спекти різні великодні паски та печива.

Найцікавіші переписи помістимо в наступному числі "Жіночого Світу".

Крій та шиття.

Редакція "Жіночого Світу" має на меті заснувати в журналі спеціяльний відділ під заголовком "Крій та шиття".

Щоб цей відділ був цікавий і корисний — просимо шановних читачок присилати нам свої побажання, що саме Вас цікавило би.

Чи є бажаний цілий курс крою та шиття, чи можливо не варто повторювати для більшости з Вас уже відомі речі. Чи не краще подавати в окремих розділах "крою та шиття" лише той одяг, що має значення у найближчому сезоні і безпосередньо Вас цікавить. Що до дитячих річей, для немовлят і для дітей шкільного віку, — також цікаво мати Ваші побажання.

Просимо надсилати листи на адресу редакції.

КУХОВАРСЬКІ ПОРАДИ

РИБА

Звичайно люди думають, що риба це є страва, яка подається на стіл тільки під час посту. Дуже часто ми не звертаємо уваги на те, скільки поживи в ній знаходиться і що її можна дуже добре вживати замість м'яса. Добра господиня приготовлює рибу принаймі два рази на тиждень, щоб додати різноманітності в стравах. Але дуже часто буває, що в родині знаходиться особа, яка не долюблює риби. Щоб запобігти цьому, треба вишукувати різні способи, як приготовити смачно і цікаво рибу, щоб її їв із приємністю і найвередливіший член родини.

Дуже важливо, щоб риба була **свіжа**. Коли ви не є певні, тоді купуйте консервовану або заморожену рибу. Заморожену рибу постарайтесь зужити всю, як тільки вона розмерзне. Другий раз вже не добре її заморожувати.

Риба є дуже багата на протеїни і вітаміни. Вона має мало товщу й вуглеводнів, тому вона є дуже корисна тим людям, які з якихось причин мало рухаються.

Як пізнати свіжу рибу.

Зябри (ґілс) ясно червоні, очі виразні і ясні. М'ясо поздовж хребта цупке та еластичне. Свіжий запах.

Чищення риби.

Вимити всередині й зверху в холодній солоній воді. Темну плівку в середині можна відчистити, натираючи сіллю. Вимити скоро, зілляти воду й висушити. Добре обшкрябати ножем від голови до хвоста.

Як позбутися рибного запаху.

Руки й всі предмети, якими і в яких ми приготовляли рибу, вимити в холодній воді із сіллю. Запах скоріше зникає, коли додати до води трохи оцету.

Рибу можна приготовляти різними способами: варити, тушити, смажити, пекти, варити в парі. Різні салати й "суфле" додають смаку рибі.

Уважайте, щоб рибу не переварити і не пересмажити, бо тоді вона втрачає свій смак. Подаючи рибу на стіл, прикрасіть її зеленою петрушкою, шматочками цитрини, або платками на твердо зварених яєць. Надрізаними у формі квітки, червоними редісками або шматочками помідорів також можна естетично прикрасити рибу.

Як довго рибу тримати на вогні

Печення:

груба риба (1 фунт) 10 — 15 хвилин.
тонка риба (1 фунт) 8 — 10 хвилин.

Варення:

груба риба (1 фунт) 8 хвилин.

Смаження або тушення:

(1 фунт 4 — 7 хвилин.

* * *

СТРАВИ З РИБИ

Печена Камбала (галібіт) з помідоровим сосом.

1 фунт камбали (галібіт),
1 горня помідорів,
½ горнятки кип'ячої води,
1 мала цибуля, 1 мала петршка,
1 ложечка соли,
2 гвоздики (словз),
½ ложечки цукру,
1½ ложки товщу,
1½ ложки муки,
¼ ложечки перцю.

Варити помідори з водою, додавши гвоздики, цибулю, петрушку та цукор, 10 хвилин. Перецідити, заправити мукою, смаженою на товщі, дати перцю та соли й варити ще 3 хвилини. Рибу почистити та покласти в начіння для печення. Залляти її половиною сосу. Пекти доти, поки риба не відстане від кісток, приблизно 35 — 40 хвилин, поливати сосом, щоб риба не висихала. Викласти рибу на гарячий полумисок й залляти рештою сосу, прикрасити зеленою петрушкою й подати на стіл.

* * *

Лосос "суфле"

1 консерву лососу (салмон)
1 ложечку соли,
⅛ ложечки перцю,
2 ложечки цитринового соку,
½ горнятка м'яких кришок з булки,
½ горнятка молока,
3 яєчка (цілі).

Лосос покришити на дрібно, посолити й поперчити. Кришки хліба варити 5 хвилин в молоці, додати легко втерті жовтки на лосос. Відставити з вогню, додати добре збиті

білки. Це все викласти в посудину, добре вимащену товщем та пекти при середній температурі 20 — 25 хвилин.

* * *

Риба печена (без кісток)

2. ложки розтопленого масла,
1. ложечку надрібно покраяної цибулі.
1. ложечку посіченої петрушки,
½ горнятка покришеної сухої булки,
1. яйце,
Соли та перцю до смаку.

Рибу покраяти на маленкі квадратики. Змішати до купи вище вказані продукти, намастити на квадратики риби та накрити зверху іншими квадратиками риби. Щоб вони не розсипалися, скріплюємо їх між собою деревляними шпичками. Накладаємо на бляшку в якій звичайно печемо (добре намащену маслом) та вставляємо до рури. Подаємо з сосом або без нього.

* * *

Канадійський делікатес

Широко знана в Манітобі риба "золоте око" (ґолд ай) приготовляється в такий спосіб:

Беремо мілку бляшку та застелюємо звичайним обгортковим папером. На нього кладемо рибу (яка поступає в продаж уже вуджена) та ставимо до рури. Тримаємо рибу в печі доти, поки обидві її половинки не розкриються. Викладаємо рибу на гарячі тарілки. Можна прикрасити зверху зеленою петрушкою.

* * *

КОНСЕРВОВАНА РИБА

Вас напевно цікавить, які є гатунки консервованої риби, яку добре вжити до їжи підчас посту.

Оселедці (Кіперд Герінґ)

Висипаємо рибу із консервних бляшанок у посуд, в якому і розгріваємо її в рурі. Притрушуємо зверху перцем, мастимо маслом та скроплюємо цитриновим соком. Добре розігрівши подаємо до столу прикрасивши зеленою петрушкою та шматочками покраяної цитрини.

* * *

Лосос (салмон)

Відомі три гатунки лососу: білий, червоний і рожевий. Найдешевший є рожевий. Приготовляємо з нього так званий "Салмон Ловф". Беремо:

1. бляшанку лососу (салмон),
1. горнятко покришених сухих бискетів (крекер крамс),
1. яйце,
½ горнятка свіжого молока,
Сіль та перець.

Старанно вибираємо з риби усі дрібні кісточки. Вибиваємо добре яйце, перемішуємо з рибою, далі додаємо сіль, перець та кришки. Все добре ще раз перемішуємо. Викладаємо на добре помащену бляшку та ставимо до рури.

* * *

Рибна салата з желет та цитриною

1. ложка желятини,
½ горнятка селери,
1. горнятко консервної риби (салмон, лобстер, шримп),
3/4 горнятка приготованої підливки до салати (селед дресінґ),
¼ горнятка зеленої паприки або оливок.
Соли та перцю до смаку.

Розпускаємо желятину в ¼ горнятка холодної води. Даємо постояти 5 хвилин. Підогріваємо обережно, найкраще у "дабел бойлер". Додаємо приготовану підливку до салати, рибу та селеру. Додаємо зелену паприку або оливки, сіль та перець. Накладаємо це на зелені листочки салати прикрашуючи червоною редькою, натвердо звареними яйцями або помідорами.

Подала Л. Сеницька.

ПОДІЇ В СВІТІ

(Продовження із стор. 4).

Зміцнення Канадійської Повітряної Фльоти.

У наступній війні вирішальну ролю відіграватимуть повітряні сили.

Канадійські військові чинники, зокрема Шеф Канадійського Штабу Повітряних Сил, Маршал У. А. Кортис, виключну увагу присвячують справі розбудови Канадійської Повітряної Фльоти.

На думку Маршала В. А. Кортиса, повітряна фльота Канади повинна бути розбудована настільки, щоб у випадку раптового вибуху війни вона була цілком достатньою для оперативних дій в першій стадії оборони країни.

ЖІНОЧИЙ СВІТ

РІК 1. СІЧЕНЬ 1950 Ч. 1.

Видається Організацією Українок Канади ім. Ольги Басарабової.

Пошт. скринька 3093, Вінніпеґ, Ман.

Редаґує Редакційна Колеґія.

Всю кореспонденцію й передплати висилати на адресу редакції:

Пошт. скринька 3039, Вінніпеґ, Ман.
Друком "Нового Шляху"
209 Джервіс Аве., Вінніпеґ, Ман.

ЦІНА ОДНОГО ЧИСЛА — $ .25
ПЕРЕДПЛАТА НА РІК — $2.50

Редакційна колеґія застерігає собі право скорочувати рукописи. Рукописи не звертаються.

WOMAN'S WORLD

VOL. I. JANUARY 1950 No. 1.

Published by the Ukrainian Women's Organization of Canada

Box 3093, Winnipeg, Man.

Edited by Editorial Committee

Correspondence and subscriptions should be addressed to

"WOMAN'S WORLD"
Box 3093 - Winnipeg, Man.

Printed by the New Pathway,
209 Jarvis Ave., Winnipeg, Man.

SINGLE COPY 25c.

SUBSCRIPTION PRICE $2.50

ЗМІСТ:

Ілюстрації в "Соняшному Промені" виконали **М. Михалевич** до тексту: "Лис і Цап", та **С. Лучинська** да тексту: "Князівна Либедь".